SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARA
Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States
MAIN OFFICE
840 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Yards 4789

METAI XXIX — PENKTADIENIS, LAPKRIČIO-NOVEMBER 5 D., 1943 M. — No. 45

Gruožai

—Raso V. G.—

MASKVOS KONFERENCIJA IR BALTIJOS KRAŠTAI

NENUSTOKIM VILTIES

VOKIEČIAI LIETUVOJE

Kas buvo kalbėta ir tarta Maskvos konferencijoje apie Baltijos kraštus, pasilieka gili misterija. Oficialiam komunikate, kurį paskelbė tos konferencijos dalyviai, neprisiminta apie pokarines sienas Rytų Europoje. Politiški išminčiai ir komentatoriai kiekvienas savaip aiškina ir išvedžioja.

Žinomas kolumnistas George Rothwell Brown parašė visoj eilėj laikraščių: Senate ir gerai informuotuose Washigtono sluoksniuose vyrauja mintis, jog trijų mažų Baltijos valstybių likimas jau yra išrištas. Jos turės pasilikti Rusijai. Kitos dvi valstybės tyliai su tuom sutiko."

— • —

Kitame laikraštyje radau dar baisesnę karikatūrą. Vežime sėdi Hull, Eden ir Molotov. Jie važiuoja arkliais namo, palikdami miške grupelę vaikų: Lietuvą, Latviją, Lenkiją, Estiją. Aplikui laksto gaujos alkanų vilkų, tykodami tuos vaikus sudraskyti. Įspūdis susidaro toks, kad tik stebūklas galės išgelbėti tą nelaimingą grupelę.

— • —

Tai buvo pirmieji įspūdžiai. Kiek vėliau pasirodė skirtingi komentarai. Iš Londono atėjo žinia, būk toje konferencijoje apie Baltijos šalis nesvarstyta. Taip pat neišspręstas Lenkijos sienų klausimas. Apie tai bus kalbama vėliau, kai Londone susitvers pastovi alijantų komisija.

Dar vienas autoritetas tikrina, jog jei nepriklausomybė buvo pažadėta Austirjai, kur gyvena tokie pat vokiečiai, kaip ir Vokietijoj, tai negali būti abejonės, kad pilna laisvė bus grąžinta Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Sudėjus viską ant svarstyklių, sunku būt pasakyti kurioje pusėje yra persvara.

— • —

Tas klausimas jaudina mus visus. Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų likimu esame giliai užinteresuoti. Mano supratimu, velnias nėra toks baisus, kaip jį dažnai maliavoja. Jeigu konferencijos komunikatę nieko nepasakyta apie Baltijos kraštus, tai tas gali būti suprasta, jog tie kraštai dar nėra priskirti prie Sovietų ir jog pastarųjų reikalavimai nebuvo patenkinti. Todel tarptautinės teisės atžvilgiu jie pasilieka nepriklausomomis valstybėmis, kurias laikinai okupavo naziai.

— • —

Amerikos visuomenės ir spaudos sentimentas buvo ir yra prielankus Baltijos kraštams. Pačiam Senate neseniai buvo iškilęs reikalavimas, kad rezoliucijos formoj garantuot tiems kraštams nepriklausomybę. Stipriausiu to žygio čempionu pasirodė senatorius Reynolds. Bet tur būt tam tikrais politiniais sumetimais jo pataisa tapo ištraukta. Tačiau jau pats to dalyko iškėlimas Senato rumuose daug pasitarnavo mažųjų tautų apgynimui.

—•—

Iš Londono ateina pranešimų, jog vokiečiai pradėjo gabenti iš Lietuvos industrines mašinas, valdininkų šeimas ir sandėlius į Rytų Prusiją. Mat, jie bijosi, kad žiemos metu rusai nepralaužtų fronto ir neatsidurtų Vilniuje bei Kaune. Slaptuose atsišaukimuose lietuviai raginami surašyti tą turtą ir kiek jo išgabena okupantai.

—•—

Chicagos lietuviai vėl pasižymėjo, nors ir neatsidurdami pirmose vietose. Tęsiant vajų nupirkimui vieno didesnių karo laivų, lietuviai sukėlė jau $1,700,000 karo bonais, pralenkdami italus, čechoslavokus, airius, holandus, belgus ir kitas tautines grupes.

— • —

Kai kur jau šiam mėnesyje bus atliktos nominacijos į SLA Pildomą Tarybą. Tačiau didžiuma kuopų balsuos gruodžio mėnesyje. Mes jau esame paskelbę savo rekomendacijas. Iš vienur kitur atėjo trupučiuką skirtingi pasiūlymai. Bet apie tai pakalbėsime kitą sykį.

Suomiai Paskyrė Tris Savo Atstovus Taikos Deryboms

Del Ko Aplenkti Baltijos Kraštai?

Jie Neturėje Konferencijoj Savo Atstovų

Vienas amerikiečių laikraštis bando išaiškinti del ko nieko neprisiminta Maskvos konferencijoj apie Lenkiją ir Baltijos kraštus. Jo nuomone, nedalyvaujant pasitarimuose tų šalių atstovams, negalima esą svarstyti ir jų reikalų. Jei Molotovas būt priminęs, kad tų kraštų žmonės nori prisidėti, ar jau nubalsavo prisidėti prie Sovietų Rusijos, tai kas gi atremtų tokius armumentus? Sekretorius Hull nenusivežęs jokių įrodymų.

Taigi, pasak to laikraščio, reikės palaukti taikos konferencijos, kurioj dalyvaus ne tik Lenkijos atstovai, bet gal ir Baltijos kraštų.

Nazių laikraštis "Das Schwarze Corps" pripažino, jog alijantai sugebėjo apsidirbti su povandeninių laivų gaujomis plačiose jūrose.

Manoma, Jog Švedija Arba Suv. Valstijos Bus Tarpininku

Stockholm. — Vietinė švedų spauda pranešė, jog Suomijos parlamentas paskyręs trijų asmenų komisiją vykti į Maskvą ir pradėti taikos derybas. Pradiniams pasikalbėjimams ir tolesniam tarpininkavimui numa toma Švedija arba Suvienytos Valstijos, dvi ištikimos suomių draugės.

Beabejo, šis momentas suomiams nėra patogus. Kuomet vokiečių frontas rytuose ima griuti ir Suomija gali būti izoliuota, jai greičiausiai vėl teks atsiduoti svetimų malonėn ir priimti padiktuotas sąlygas. Toliau kariauti ji nebeišgali. Daugelis jaunų vyrų išžūdyta, ekonomija pakrikus ir jai gręsia badas. Daug jai gelbėjo Švedija, tačiau ir tos išteklius ne kažin kokis.

Gal būt tarpinikaujant Suvienytoms Valstijoms, kurios simpatija tai šaliai dar neatšalo, pasiseks išsiderėti Suomijai geresnės sąlygos, taip kad jis ekzistavimas ir garbė perdaug nenukentėtų.

NUŠVIEČIA TEIGIAMAS IR SILPNAS MASKVOS KONFERENC. YPATYBES

Žinomas Komentatorius Edgar A. Mowrer Tvirtina

Žinomas Amerikoje kolumnistas Edgar A. Mowrer surandą jog geros Maskvos sutarties ypatybės yra sekančios:

1. Sujungė keturias didžiąsias valstybes, tame skaičiuje ir Kiniją karui ir taikai.

2. Trijų valstybių sutartis Vokietijos ir Italijos atžvilgiu.

3. Nuosprendis įsteigti tarptautinę organizaciją, kuri būtų atvira visoms taiką mylinčioms tautoms.

4. Panaikinti fašizmą Italijoj ir dabartinėj okupuotoj Prancūzijoj.

5. Nutarimas atiduoti nazių karinius kriminalistus toms šalims, kuriose jie atliko piktadarybes.

6. Atskirti Austriją nuo Vokietijos.

Kas Buvo Praleista ir Neatlikta?

1. Negalėjimas susitarti ar paskelbti klausime strateginių sienų ir apie politinę ateitį kaikurių šalių (pav. Baltijos).

2. Aplenkimas kivirčių tarpe partizanų ir patriotinių grupių Jugoslavijoj.

3. Nepakankamas pažadas remti demokratiją.

4. Naujai sutvertoji komisija Londone turės tik patariamąjį, bet ne sprendžiamą balsą.

Kaip prez. Rooseveltas, taip ir visi kiti politiniai sluoksniai Washingtone yra labai patenkinti Maskvos konferencijos išdavomis. Matyt, jie nujaučia, jog tuose pasikalbėjimuose tapo padėtas pamatas rimtam išrišimui visų šio karo ir taikos klausimų.

Centralinių valstijų kooperatyvų sąjunga nori įsteigt Bridgeporte savo skyrių ir tuo reikalu įvyks šiam sekmadienyje, lapkričio 7 dieną, 3 val. po pietų vietinių gyventojų susirinkimas, Community Hall, 844 W. 32nd St.

'One-Trip' World Series

Plans for a one-trip World Series were decided upon as final arrangements were made for the 1943 baseball classic. Pictured at the meeting are, left to right, standing, Charles McManus, secretary of the New York Yankees; Ford Frick, president of the National league; Sam Breadon, owner of the St. Louis Cardinals; and Baseball Commissioner K. M. Landis, seated.

Telegramos Kurias Pasiuntė Sandara Gynimui Lietuvos

Prašo Užtarimo Lietuvai ir Kitoms Mažoms Tautoms

Besvarstant Senato pataisas prie Connally biliaus, kuris numato Amerikos dalyvavimą pokarinio pasaulio tvarkyme, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara pasiuntė Washingtonan tokio turinio telegramas:

Hon. Robert Reynolds
United States Senate
Washingtono, D. C.

American citizens of Lithuanian ancestry are grateful to you for your introduction of an amendment of the Connelly postwar foreign policy resolution in which the Senate would guarantee the independence and territorial integrity of the Baltic States, of Poland, Greece and Yugoslavia. You are to be congratulated for your staunch defence of the principles of the Atlantic Charter, and especially for your stalwart advocacy of the sovereign rights of the subjugated nations.

Lithuanian National League of America.

Hon. Scott W. Lucas
Hon. C. Wayland Brooks
United States Senate
Washingtono, D. C.

American citizens of Lithuanian ancestry beseach you to support wholeheartedly the proposed Reynold amendment, declaring the postwar foreign policy of our government, and specially guaranteeing the sovereign rights of the various subjugated nations. The dignity and sense of righteousness of America demand that justice be granted to all these nations, including Lithuania, Latvia and Estonia, in accordance with their sacrifice in behalf of world liberty and freedom.

Lithuanian National League of America.

Kur Dingo Pataisa Sen. Reynolds?

Ji Greičiausiai Buvo Patylomis Ištraukta

Svarstant Senate taip vadinamą Connally bilių, kuris pareiškia Amerikos nusistatymą dalyvauti kolektyvėj taikos apsaugoj po šio karo, senatorius Robert Reynolds buvo patiekęs pataisą, kurioje reikalauta pripažinti nepriklausomybė Baltijos kraštams ir teritorinė neliečiamybė Lenkijai, Suomijai ir kitiems kraštams.

Vienok toji sen. Reynolds pataisa greitai dingo iš akių ir ji nebūvo svarstyta. Senatas priėmė didele didžiuma balsų Connally bilių, inkorporavus į jį kelius Maskvos sutarties pagrafus.

Kas gi atsitiko su ta pataisa? Matyt, Senato vadai nusprendė jos nesvarstyti. Nes jei ji būtų buvus priimta, tai tuomi būtų suduotas smūgis Maskvos tarimams; jeigu gi senatoriai būtų atmetę, tai tuomi būtų parėmę Sovietų reikalavimus. Del to, gal būt, senatorius Reynolds ir ištraukė savo pataisą.

Maskvos Sąlygos Taikai su Lenkais

Jie Patys Turi Atsikreipti Su Prašymu

Anglų užsienių reikalų ministeris bandė patarpininkauti atsteigime diplomatinių ryšių tarpe Lenkijos ir Sovietų Rusijos, paliekant visus ginčijamus klausimus vėlesniam laikui. Tačiau Molotovas tarpininkavimo nepriėmęs ir pareikalavo, kad patys lenkai tuo reikalu pasirūpintų.

Jeigu Lenkijos valdžia atsikreips su panašia propozicija, tai tuomi ji prisipažins kaltininke už nutraukimą santikių. Be to, tesioginėse derybose tarp vienų ir antrų, Maskva galės pastatyti sunkesnes sąlygas. Pavyzdžiui: ji pirmiau reikalavo, kad Lenkijos valdžia būtų pertvarkyta įsileidžiant daugiau "demokratiško" elemento, o tas praktikoj gali reikšti sutvėrimą valdžios, panašios Paleckio.

Naziams Nesiseka Visuose Frontuose

Pralaužė Vokiečių Liniją Italijoje

Sąjungininkų Armijos Žygiuoja Pirmyn

Pastaromis dienomis amerikiečių ir anglų armijos Italijoj atsiekė žymių laimėjimų. Gen. Montgomerio 8 armija užėmė svarbų susisiekimo centrą Isernia ir pastatė pavojun visą vokiečių apsigynimo liniją. Tuom tarpu 5-toji gen. Clark armija stumia priešą Garigliano lygumoje, vartodami tankus ir sunkiąją artileriją. Dabartiniu laiku ji yra apie 85 mylias nuo Romos.

Sąjungininkams tenka kautis labai kalnuotoje teritorijoje ir už tai jų progresas yra lėtas. Kiekvienas kalnas reikia šturmuoti atskirai ir mechanizuotoms dalims mažai yra vietos operuoti.

Karo sekretorius Stimson pareiškė, jog kovose Vidužemio jūrose ašies nuostoliai buvo šešis sykius didesni už alijantų.

Pirkite karo bonus ir ženklus

Rusai Tik 54 Mylias Nuo Latvijos

Vokiečių Nuostoliai Rytų Fronte Esą 11,000,000 vyrų

Naujoji rusų ofenzyva centra liniam ir šiaurės fronte, priartino juos iki 54 mylių nuo Latvijos sienos. Rusai veržiasi link svarbiaus gelžkelių centro — Polocko ir bando apsupti Vitebską. Jų strategija yra prasimušti Dauguvos pakrančiais iki Rygos ir atkirsti Leningrado frontą.

Raudonoji armija atsiekia nemažai laimėjimų ir pietiniam fronte. Sparčiais žingsniais jie artinasi prie Dniepro upės žiočių ir Chersoniaus miesto, iš kurio kelias bus atviras į Odesą ir Rumuniją.

Paskelbtomis Maskvoje žiniomis, iki šiam laikui rytiniam fronte vokiečiai turėjo 11,000,000 nuostolių, kurių tarpe yra penki milionai užmuštų. Vien tik šią vasarą naziai netekę 900,000 vyrų.

Bet tų skaitlinių kol kas nepatvirtino nei Londonas, nei Washingtonas.

Čechai Įvarė Klyną į Rytų ir Centro Europos Šalių Federacžiją

Pasirašė 20 m. Karinę Sutartį su Maskva

Prie Jos Galėsią Prisidėti Ir Kiti

Londonas. — Tarpe Čechoslovakijos ir Sovietų Rusijos neužilgo bus pasirašyta karinė sutartis, kurios tekstas jau paruoštas ir priimtas. Pabaigoje šio mėnesio Benešas vyks į Maskvą padėti savo paraša. Sutartis gyvuos 20 metų ir bus taikoma prieš Vokietijos agresiją.

Viename punkte pasakyta, jog prie šio pakto galės prisidėti ir kitos valstybės, kaip Lenkija, Austrija, Vengrija, o gal ir Rumunija. Baltijos kraštai, žinoma, nefiguruos čia, bent laikinai, nes Benešas ir Stalinas turi apie juos savotišką supratimą.

Pasirašymas karinės sąjungos tarp čechų ir sovietų įvaro klyną į planuojamą centro ir rytų Europos federaciją, kuri apimtų visas valstybes nuo Baltiko iki Adriatiko jūrų. Toji federacija veiktų kaipo vienetas ir būtų stipri atspara bile kokiai agresijai. Tuom pat sykiu ji apsaugotų ir mažesnių šalių interesus.

Sovietų Rusija nepageidavo tokios federacijos ir viešai pasmerkė ją kaipo užtvarą tarp jos ir likusios Europos. Bet kuomet kiti mažai teatkreipė į tai domės, tai Maskva ėmė ardyti tą grupę iš vidaus, prisiviliodama čechus.

Bet užsibaigus karui visko gali atsitikti. Atstatytos Čechoslovakijos valdžia ir parlamentas gali pasukti vežimą visai į kitą pusę.

Laivų Kanuolės Pasiekia Priešą ir Nakties Metu

Kaip Amerikiečiai Supliekė Stiprią Japonų Laivyno Dalį

Neseniai įvykęs susirėmimas tarp amerikiečių ir japonų karo laivų, baigėsi didelių smūgiu pastariesiems. Vienas japonų kriuzeris ir keturi naikintuvai tapo paskandinti, tuom tarpu amerikiečiai nenustojo nei vieno laivo.

Šis mūšis įvyko Solomonų salose, netoli Bougainville, prieplaukos, nakties metu. Priešo laivai bandė prisiartinti Empress Augusta įlanką, bet juos pastebėjo amerikiečių laivai ir 8—10 mylių atstumoje prasidėjo susišaudymas. Susirėmimas tęsėsi virš poros valandų ir pasekmėje jo likusieji japonų laivai pabėgo.

Pereitais metais restoranų patarnautojai Amerikoje gavo apie $200,000,000 "tipsais". Tokį apskaitliavimą atlikusi Miss Grace E. Smith, prezidentė restoranų asociacijos.

SANDARA

LITHUANIAN — THE LEAGUE — NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
840 West 33rd St., Chicago, Illinois

UŽSAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

50 Metų Sukaktuvės Nuo Kražių Skerdynės

Lapkričio 11 dieną sueis lygiai 50 metų nuo pagarsėjusių visam pasaulyje Kražių skerdynių. Prie išgarsinimo to įvykio nemažai prisidėjo ir Amerikos lietuviai, siuntinėdami į visas šalis protestus prieš neapsakomą rusų administracijos žiaurumą. Lenkai gi, bandė panaudoti tą kruviną incidentą saviems reikalams ir jie skelbė, jog žudomi buvo ne lietuviai, bet jų tautos žmonės. Iki šiai dienai, D. L. K. Vytauto Kliube, Lawrence, Mass. kabą ant sienos paveikslas, kuriame parodoma Kražių skerdynės. Po paveikslo lenkų kalboje padėtas toks paaiškinimas: "Kazokai Žūdo Lenkus Kražiuose."

Visa to įvykio istorija yra gana plati. Kaikurie tikrina, jog dalis atsakomybės už tai, kas atsitiko krinta ir ant dvasiškijos, ypatingai vyskupo Paliulionio, kuris pats norėjęs, kad vienuolyno bažnyčia būtų uždaryta, nes ji buvo kaip ir konkurencija su religine bažnyčia. Tą progą panaudojo rusų administracija ir su jėga užpuolė ant vargšų žmonelių, kurie gynė tą įstaigą.

Policijos ir kazokų elgesys buvo tiesiog barbariškas. Ant beginklių vyrų, moterių ir vaikų jie puolė kardais ir šautuvais. Kova tęsės visą naktį iki, pagaliau, mažai kam liko besipriešinti. Suimtuosius plakė ir grūdo į kalėjimus. Bet pirm negu įvyko teismas, praėjo ištisi metai ir šimtai žmonių turėjo išbūti kalėjimuose.

Panašių incidentų Lietuvoje yra buvę daug. Pradedant nuo 1795 metų, kai rusai įžygiavo į Lietuvą ir baigiant bolševikų okupacija 1940 metais, lietuviai buvo puolami ir terorizuojami be jokio pasigailėjimo. Kražių skerdynė yra tik vienas puslapis mūsų kovų už laisvę.

Atlikime Tą Skubesniu Tempu, Nes Laikas Greitai Bėga

Paskutinėj "Tėvynės" laidoje p. K. J. Paulauskas štai kaip išsireiškia apie vieningumo idejos vykinimą Amerikos lietuvių tarpe:

"Šiandien mes matome įvairiuose miestuose ir miesteliuose susikūrusias ir besikuriančias vadinamas Amerikos Lietuvių Tarybas, kurias sudaro katalikų, tautininkų-sandariečių ir socialistų ideologijos draugijos ir organizacijos. Susirinkę į tų tarybų posėdžius, visi turi vieną ir tą patį idealą — pagelbėjimas Amerikai karą laimėti ir atstatymas nepriklausomos demokratinės Lietuvos. Tarybose dirbantiems visiems užtenka garbės ir vadovybių, ir broliškas sutartinas darbas smarkiai šuoliais eina pirmyn. Tai nauja era Amerikos lietuvių gyvenime!

"Kur randasi tarybos, prie jų privalo priklausyti visos vietinės ar artimos apielinkės organizacijos, o kur jų nėra — ten privalo būti sudarytos. Visi tautiniai demokratinio nusistatymo lietuviai privalome būti stipriai organizuoti. O tie, kurie garbina svetimas diktatūras ir joms dirba — tegul sau liekasi nuošaliai ir tegul sau eina į tų diktatūrų skvernus įsikabinę. Šiandien, rytoj ar vėliau mūsų visų šiandieniniai darbai ir elgėsis bus tinkamai patikrinti ir už juos mes gausime priklausomus kreditus ar atsakomybes. To neišvengsime ir savęs apsigavimui kitaip nemanykime."

Čia pareikštos mintys yra sveikos ir patarimai vykintini. Prie jų reiktų pridėti tik štai ką: mūsų tas bendravimosi procesas eina labai lėtai ir šlubuojant. Bent šiais laikais jį turime pagreitinti ir sutverti Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius visose kolonijose. Darbų yra devynios galybės. Neužtenka apie juos pakalbėti ir vėl laukti rytojaus. Reikia juos pradėti tuč tuojau.

Kaikurie klaidingai galvoja, jog sutvėrus tarybą ir užgyrus ją Pittsburgho konferencijoj viskas tapo pavesta jai, o kitos organizacijos ir vekėjai gali sau ramiai sėdėti ir laukti tarybos veiklos rezultatų. Toks galvojimas yra klaidingas. Visi turime krutėti ir gelbėti Lietuvai, kas žodžiu, kas darbu, kas centu. Keletas žmonių niekad neatstos tūkstančių. Kad Amerikos Lietuvių Tarybos veikla būtų naši ir pasekmnga būkime viso jos aktyviais rėmėjais ir bendradarbiais.

Keisti Komentatoriaus Išsireiškimai

Radio komentatorius Arthur Hale, kuris pasirodo "Confidentially your's" patiekė štai kokį politišką išvedžiojimą: "Jeigu mes reikalausim, kad Rusija nepretenduotų į Baltijos kraštus, rytinę Lenkiją, Besarabiją ir dalį Suomijos, tai Maskva gali pareikalauti, kad pasitrauktumem iš Kubos, paskelbtumem Panamos kanalą laisvu keliu visų tautų laivams, atiduotumem Texas valstiją Meksikai ir grąžintumem Rusijai Alaską už septynius milionus dolerių."

P-no Arthur Hale išvedžiojimai yra visai klaidingi, o jo teisinė nuovoka labai menka. Panamos kanalą Suvienytos Valstijos iškasė savo lėšomis, gaudami pilną pritarimą iš Panamos respublikos. Alaska buvo įgyta laisvu abiejų šalių susitarimu. Kuba gi šiandie yra laisva šalis, o jei Amerika yra pasiryžusi ginti ją nuo išorinių agresorių, tai tas pilnai sutinka su to krašto žmonių valia. Texas gi irgi priklauso šiai šaliai pagal sutartį su Meksika.

Bet kuom gi sovietai gali paremti savo pretenzijas į Baltijos kraštus? Niekuom kitu, tik smurtu. Ji pati buvo pasižadėjus gerbti tų šalių nepriklausomybę ir net buvo pasirašiusi su Lietuva nepuolimo paktą, kurį vėliau pati begėdiškai sulaužė. Taigi, Maskva turi tiek teisių į Lietuvą, kiek plėšikas į svetimą turtą.

APŽVALGA

RUSŲ PASISEKIMAI PIETŲ FRONTE ĮVYKSTA DĖKA KAM?

Maskva bando nuslėpti tą faktą, jog rusų pasisekimai Ukrainoje buvo galimi tik pasidėkojant anglų ir amerikiečių žygiams Italijoje. Vokiečiai skubotai ištraukė iš Ukrainos nuo 50 iki 60 divizijų kariuomenės ir pasiuntė ją į Italiją, Balkanus ir Pietų Prancūziją.

Prieš kiek laiko nazių leidžiamas laikraštis Briukselyje, Belgijoj, tuo klausimu rašo:

"Reikėjo paimti vokiečių divizijas iš rusų fronto ne tik kad apsisaugoti nuo 30 italų divizijų, kurios planavo pultį vokiečius iš užpakalio, bet taip pat ir užpildymui Balkanų. To nebuvo galima atlikti neištraukus divizijų iš rytų ir pasekmėje to reikėjo apleisti Dniepro liniją."

Tagi, bolševikai netiesą skelbia tikrindami, jog nei viena vokiečių divizija nebuvo paimta nuo jų fronto.

ROSENBERGAS LIEJA KROKODILIO AŠARAS

"Deutsche Allgemeine Zeitung" aprašė nužudyto nazių komisaro Baltgudijoj von Kube laidotuves. Pažymima, jog laidotuvėse dalyvavo ir pasakė kalbą vyriausias okupuotų kraštų rytuose valdytojas Dr. A. Rosenberg. Tarp kitko jis pasakė:

"Pasekmėje bandų veikimo, sunaikinta dviejų metų statybos darbai. Daugelis nelaimių gelžkeliuose sutrukdė pristatymą reikmenų armijai. Likvidavimas tų bandų, kurios slapstosi miškuose, ne visad yra lengvu dalyku. Žydi taipgi šnipavimas ir sabotažas, kurio aukomis krinta mūsų bendradarbiai. Apie 15 nuoš. ūkių prižiūrėtojų tapo užmušta."

Tai atviras prisipažinimas, jog vietiniai žmonės neapkenčia nazių okupantų. Baltgudijos plotai, kaip žinoma, įeina į "Ostlandą".

BOLŠEVIKŲ GIESMELĖ APIE MAŽUKNĄ

Prieš keletą dienų Chicagos bolševikų "Vilnyje" vėl pasirodė ilgas Mažuknos, dabartinio SLA. vice-prezidento liaupsinimas ir bandymas nuplauti atsakomybę už sukėlimą peštynių Pittsburgho susivienijimo apskričio veikėjų susirinkime. "Vilnis" atkakliai puola S. Bakaną už iškėlimą aikštėn faktų apie Mažuknos šunuodegavimą bolševikams. Pav. ji rašo:

"S. Bakanas ir jam panašūs labai pyksta ant Mažuknos, būk jis bičiuliuojasi su bolševikais; nesurasdami jokių kitokių prekabių prie Mažuknos, tai įbauginti bolševizmu, kas, matomai, yra daugiausiai taikoma SLA. nariams, nes Mažukna yra SLA vice-pirmininku."

Aišku, jei Mažukna nebutų toje vietoje, tai apie jį niekas nepaisytų ir neeikvotų popierio rašinėjimui. Dabar gi rimtesni SLA. darbuotojai Pittsburghe nori pasitarnauti savo organizacijai įspėdami narius, jog bolševikų pataikūnai nėra pageidautini susivienijimo viršūnėse. Už tai p. Bakaną ir kitus reiktų tik pagirti.

Vestuvių Metu

Nebetoli vakarėlis,
Nemalonus vainikėlis
Ant sesutės galvelės.
Pamergėliai išmainykit,
Svočiutėlę perprašykit,
Kad da nenuimtų.

Svočia nieko neatbojo,
Galionėlį atsegiojo,
Nuims vainikėlį.
Meskit broliai pinigėlius
Ant sesutės vainikėlio,
Ar neatvaduosit?

Kad ir metė pinigėlius
Ant sesutės vainikėlio,
Bet neatvadavo.
Štai ant piršto kits žiedelis,
Permainytas jos vardelis:
Ką beatvaduosi.

Ir žirgeliai sukinkyti,
Prie gonkelių sustatyti:
Reiks tau sėst važiuoti
Į kitą kraštelį.
Sudiev mano jaunos dienos,
Likite sesutės vienos:
Ir brangūs tėveliai.

— Liaudies Daina.

Kaip Tik Pataikė

Mažame miestelyje automobilius parmuša senyvą žmogų. Vairuotojas tuojau išlipa ir pakelia sužeistą. Šale stovinčio berniuko jis klausia:

— Ar nėra jūsų miestelyje gydytojo?

— Taip, yra, — atsakė berniukas.

— Gal parodytum man kelią pas jį?

— Nieko negaliu pagelbėti, nes tas, kurį partrenkėt, yra mūsų daktaras.

PER MANO KOSTUVĄ

Sovietų Rusija reikalauja Lietuvos pasiremiant neva istoriniais argumentais.

Jeigu taip, tai Lietuva galėtų pareikalauti iš Rusijos Minsko, Vitebsko, Pinsko, Kievo ir kitų miestų, kurie seniau priklausė Lietuvai.

Mass. valstijos mokykloje, devynių metų mergaitė parašė tokį dalyką:

"Mūsų garsus poetas Longfellow gimė Portland, Maine—tuo laiku kuomet jo tėvų nebuvo namie ir keliavo Europoje".

Vienas aidoblistiškai nusiteikęs "tautininkas" rašo iš New Britain, Conn.:

"Pittsburgho konferencija vir to jomarku, nieko gero neatnešė ir bus atžymėta kaipo juodas taškas ant Amerikos lietuvių gyvenimo.

Bet juk tamsta toje konferencijoje nebuvai, tai iš kur apie ją gali žinoti? Nebent komunis tai jums pašnabždėjo ką nors į ausį.

So. Bostono "Darbininke" užtikau tokį patarimą moterims:

"Jei moteris nori pasiekti idealą, amžinąjį moteriškumą, ji turi, lavindama savo lyties ypatybes, stengtis įsigyti tai, kas yra gera antroje lytyje ir ko jai truksta."

Mano supratimu, tai nėra tvarkingai. Jei moterys pasisavintų tą, ką vyrai turi, tai kam bebūt reikalingi vyrai?

Kentėjai daug tu Lietuva;
Vargų matei be saiko!
Ir šiandie vėl aštriu kardu
Krutinėn priešai taiko.
Kodėl pavydi tau kiti
Alsuoti laisvu oru?
Ir kam jie drasko kas yra
Brangu, kilnu, padoru?

Trukumai pagamina nemažai ligų, bet perteklius atneša jų šimteriopai daugiau.

Londone uždraudė šokti amerikoniškus "džiterbag", "blackbottom" ir kitus šokius.

Tur būt vietinė valdžia nujautė, jog tokie trepsėjimai gali išversti daugiau namų, negu vokiškos bombos.

Mūsų darbuotojai praleidžia tiek laiko ginčiams apie tai ką ir kaip daryti, kad pačiam darbui nebelieka valandėlės.

— Eolas.

Pirkite Karo Bonus ir Stampas.

Lietuvių Tautos Dvasia Yra Stipri

Kova Už Būvį ir Laisvę Tęsias be Paliovos

Pastarieji ketveri metai buvo begalo sunkūs Lietuvos žmonėms. Karas ir okupacijos ne vien fiziniai smaugė juos, bet ir dvasiniai. Bolševikų atėjimas buvo didelis ir sunkus smūgis. Lietuviams ėmė gręsti socialis, ekonominis ir tautinis išnykimas. Iki to laiko ramiai gyvenusieji lietuviai, griebėsi visokių priemonių apsaugoti savo gyvybę

Pradėjo kūrtis slaptos organizacijos, kurių nariai pasižadėjo neišduoti vienas kito, nors ir mirtis grėstų. Visokiom priemonėm pradėta kovoti su bolševizmo banga.

Buvusieji mokytojai šnabždėjo kaimo vaikučiams mylėti savo kraštą Lietuvą ir negarbinti svetimų, raudonųjų stabų. Tie, kurie buvo įkalinti ir kankinami brutališkomis priemonėmis kentėjo sukandę dantis ir neatsižadėjo savo įsitikinimų. Paskirtu momentu apie 70,000 lietuvių vyrų sukilo prieš okupantus tikėdami laimėti laisvę.

Dėja, jie buvo skaudžiai apvilti. Atėjo kiti okupantai, kurie ne daug kuom skyrėsi nuo anųjų. Nazių tikslas buvo sutrempti lietuvių tautą, o tą kraštą apgyvendinti vokiečiais ir prijungti prie Reicho. Lietuviams dabar tenka pakelti naują kovą. Jie vėl sudarė slaptas organizacijas; įsteigė slaptus laikraščius, radio stotį. Kai vokiečiai paskelbė Lietuvos vyrų mobilizaciją į savo kariuomenę, tai tie vyrai nestojo; bėgo į miškus, į pelkes. Jie nenorėjo, kad vokiečiai laimėtų karą ir uždėtų Lietuvai naują jungą. Daugelį okupantai sušaudė, dar daugiau pasiuntė į koncentracijos stovyklas, tačiau mažutė lietuvių tauta nepasidavė ir Vokietijai.

Jei kova už laisvę bus laimėta, tai dabartinė lietuvių gentkartė galės būti priskirta prie įžymiųjų didvyrių, kurių vardai ir aprašymai niekad neišdils iš istorijos lapų.

— A. P—skienė.

Ką Turite Daryti, Kad Sulaukti 100 Metų?

New York. — Sulaukęs 100 metų, M. Byron dar vis dirba karo dirbtuvėj, gamindamas maistą. Jis pasigyrė, jog išgyveno tiek metų del to, kad kiek vieną rytmetį išgeria stiklą "olive oil" ir suvartoja nemažai cukraus bei raudonų pipirų.

Nazių Metoda Ok. Lietuvoje

SUMAŽINO MAISTO KIEKĮ LIETUVOJE

Nazių laikraščiai Kaune ir Vilniuje paskelbė, jog lapkričio mėnesy kiekvienam Lietuvos gyventojui bus suteikta tik pusė svaro duonos į dieną, svaras mėsos į mėnesį ir vienas kiaušinis į mėnesį. Visas surinktas Lietuvoje maistas tapo išvežtas į Vokietiją.

Nustatė Kainas Degtinei Bet Kur Ją Gauti?

Kainų administratorius Chicagoje, Michael F. Mulcahy paskelbė kainas degtinei. Esą už "fifth" paprastos degtinės negalima imti daugiau kaip $2.70, o už geriausios ne daugiau kaip $4.22. Pirkėjai neprivalą mokėti aukščiau paskirtos kainos. Taip, bet kaip tik kainos paskelbiamos, tai degtinė dings ta iš krautuvių.

Nepaprastas Koncertas Įvyks Sekmadienyje, Lapkričio 28 d.

Visi Dainos ir Muzikos Mėgėjai Kviečiami Atsilankyti

Metinis Sandaros 100 moterių kuopos koncertas ir balius įvyksta sekmadieny lapkričio 28 dieną. Programas bus gražus ir įvairus. Dalyvaus "Birutės" merginų choras, Chicagos Lietuvių Vyrų Choras, pagarsėjusi Ateitininkų šokėjų grupė ir keletas žymių solistų. Koncertas prasidės 5 val. vakare. Vieta — Dariaus-Girėno svetainėje, 4416 S. Western Ave. Visi kviečiami dalyvauti.

Jei Norite Patirti Apie Tremtinių Gyvenimą

Gaukite Šią Svarbią Knygutę

Neseniai išėjo iš spaudos knygutė: "Lietuvos Tremtinių Tragingas Likimas". Ji parašyta p-nos A. Devenienės, iš Waterbury, Conn. Toje knygutėje rasite atpasakojimą kaip gyvena ir vargsta ištremtieji į Sibira ir į šiaurės bei ledų sritis desėtkai tūkstančių lietuvių.

Knygutę galite gauti "Sandaroje" prisiunčiant 10 centų pašto ženklais.

Nelaimė yra kvailumo kaimynas.

Apie Ivairius Dalykus

Del Ko Senovės Lietuviai Supildavo Kalnus

Praeituose amžiuose lietuviai turėjo užėmę daug didesnius žemės plotus, negu dabar. Jų kraštas buvo apaugęs tankiomis, nepereinamomis giriomis. Tarp miškų-girių tyvaliavo ežerai, balos, versmės, tekėjo srovingos upės. Lietuvių triobos buvo išmėtytos po miškus paupiais, paežeriais. Didelių kaimų ir miestų, šių laikų akimis žiūrint, mažai pasitaikė.

Kad apsisaugoti nuo staigaus priešų užpuolimo, mūsų protėviai pasirinkdavo salą ežeruose, arba tarpe dviepjų upių, supildavo ten aukštą kalną, o ant jo pastatydavo medinę arba akmens tvirtovę — pilį. Aplink tvirtovę apvesdavo ąžuolinę sieną. Jei priešai kur nors pasirodydavo, tai aukštesnėse vietose sukūrdavo laužus, kad įspėti žmones apie pavojų. Vyrai griebdavo ginklo, o moterys ir vaikai bėgdavo į pilį ieškoti apsaugos. Lietuvoje iki šių dienų užsiliko nemažai piliakalnių.

Bezdžionė Pavaduoja Instrumentus

Instrumentas, kurį vadina Radar parodo alijantų kariuomenei kada saugotis nuo priešo orlaivių. Bet vienas amerikiečių prekybos laivas tą patį sužino iš bezdžionės, kuri yra tame laive. Kai tik dienos ar nakties metu ima artintis koks orlaivis, tai bezdžionė pradeda nerimauti ir bėga slėptis į laivelį.

Tas gyvūnas, mat, yra patyręs keletą bombardavimų šiaurinėj Afrikoj ir dabar savo įspėjimuose nepadarė nei vienos klaidos.

Sportas Jam Yra Pirmoje Vietoje

Populiarus Amerikoje sportas baseball daugeliui yra apsukęs galvas. La Cross, Wis. įvyko laidotuvės. Kūną įnešė į bažnyčią, bet laidotuvių direktorius patylom apleido pamaldas ir sugrįžęs į savo automobilių klausėsi radio pranešimų apie "world series". Ceremonijos užsibaigė ir žmonės turėjo laukti 20 minučių iki tas išklausė baseball žaidimo eigą.

Turėjo Išpildyti Reikalavimus Įstatymų

Merchant marine tarnautojas, iš Philpsburgh, N. J. pametė savo gazolino knygutę. Kai vietiniam boarde jis paprašė naujos, tai jam liepė pagarsinti laikraštyje, kad kas atsilieptų. Pagarsinimas tilpo toks: "Pamesta gazolino knygutė A. Pražuvimo vieta Vidužemio Jūroje. Kas surado praneškite A. Smith, 574 Congress St."

Seniau Teismuose Būdavo Daug Linksmiau

Vienas teismo valdininkų Maryland valstijoj bevartydamas Hagerstown miestelio senus rekordus, surado, jog 1853 metais dvylikai prisaikintų teisėjų — "jury" į porą sąvaičių buvo paduota štai kas: 56 bonkos degtinės, 11 dėžių cigaretų, na ir maisto kiek tik kas norėjo. Valstija, žinoma, už tą viską turėjo užmokėti.

Palyginus su tuom, ką šiandie gauna "jury", tai anais laikais jie turėdavo tikrus bankietus.

VISOKIE NUOTIKIAI IŠ BOSTONO PADANGĖS

Kiekvienam Nori Uždėti $10 000 Pabaudos

Chelsea, Mass. gyvuojanti SLA. kuopa turėjo šokius spalio 23 d. ir ta proga prisirinko daug svečių ir visuomenės darbuotojų. Kadangi mūsų šokiai įvyksta su užkandžiais prie stalų, tai svečiam būna progų smagiai praleisti laiką besišnekučiuojant su draugais.

Taip aš ir paklausiau vieno draugo iš Bostono kas dedasi jų padangėje. Ir sykiu priminiau, jog skaičiau laikraštyje, kad Lietuvių Piliečių Kliube įvykęs koks ten "triubelis" tarp p. Bagočiaus ir kaikurių narių. Draugas man atsakė, jog p. Bagočius apskundęs J. Lekį, J. Arlauską, K. Mereškevičių ir J. P. Tuinilą, reikalaudamas iš jų po $10,000 "štrofo".

Dalykas įvykęs štai kaip. Lietuviški stalinca buvo surengę balių viename Bostono viešbučių (Statler). Ten buvo skirstomos aukos. Dalis Amerikos Raudonajam Kryžiui, o kita dalis buvo skirta J. Paleckio tarybininkams užsimokėti už burdą. Kad suteikti daugiau garbės tam bankietui buvo pakvietas Paleckio ambasadorius — Ratomskis.

Toje garbingoje sueigoje dalyvavo ir SLA. prezidentas Bagočius, kuris išdrožė prakalbą. Viskas būt buvę tvarkoje, jei ne keletas nedaverkų, kurie So. Bostono Piliečių Kliubo mitinge reikalavo p. Bagočiaus pasiaiškinti kokiais galais jis kišo nosį, kur nereikia, nes Ratomskiai, Paleckiai ir visa jų šaika randasi anoj pusėj tvoros; tai yra kvislingai arba penktakojai. Taigi už tokį paklausimą ir lindimą į susivienijimo prezidento biznį ir buvo patraukti teisman keturi to kliubo piliečiai.

Mano supratimu, taip ir reikėjo pasielgti su tai nevidonais! Jei karą laimės viena Rusija be jokių sąjungininkų, tai tuomet kas? Paleckis galės grįžti "prezidentauti" tarybų Lietuvoje, tai kai kam būtų galima gauti prokuroro ar komisaro vietą. Tik reikia užsipelnyti malonę ir žinoti iš ko ją gauti. O tie akli sandariečiai dalykų nepermato ir zurza ant žmo gaus.

Kad man taip atsitiktų, tai paimčiau tokius nevydonus, papurtyčiau už keteros, kad iškristų po dešimtį tūkstančių. Tuomet susirinkai ir turi pradžiai gyvenimo rojuje. Taip aš ir pasielgčiau. — **F. K.**

Kun. Pranas Tiškinas Yra Kapelionas Veterans of Foreign Wars Organizacijos

Apie Žymius Lietuvius

Malonu yra užgirsti kai mūsų tautiečiai pasižymi Amerikos visuomenėje. Jie ne tik garsina Lietuvos vardą, bet ir įrodo, kad mes esame lygiai kultūringi kaip ir kitų tautų žmonės, kurie gali įnešti daug gero į šio krašto kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą.

Šį kartą apie kun. Praną Tiškiną, seną sandarietį. Kilęs iš šiaurinės Lietuvos, nuo Latvijos parūbežiaus jis pasiekė šį kraštą apie 1913 metus. Jau pirmojo pasaulinio karo metu matėme jį Amerikos kare Prancūzijos mūšio laukuose.

Iš ten garbingai gryžęs, jis ėmėsi mokslo ir darbo tam mokslui siekti. Sunkūs tai buvo laikai, bet nepalaužiama valia ir darbštumu jis baigė Brown — (R. I.) universitete humanitarinį fakultetą. Bet tas mokslo laipsnis jo nepatenkino, įgavęs platesnę ir aiškesnę pasaulėžiūrą; nutarė tapti dvasiišku (protestantų) ir įstojo į garsųjį Yale (Connecticut) universitetą teologijos fakultetą, kurį sekmingai baigė.

Tolerentingas, linksmo, atviro būdo, labai iškalbus jis greit įgyjo populiariškumą. Išrenkamas Connecticut kongreso kapelionu, vėliau Connecticut Veteranų Kapelionu.

Šiais gi metais, spalių mėnesyje, tapo išrinktas jau visos Amerikos "Veterans of Foreign Wars of the United States" kapelionu. Tai yra labai populiari ir didelės įtakos turinti organizacija su apie puse miliono narių. 3,000 suvažiavusių įvairių tautybių ir tikybų delegatų, 2,964 balsavo už kun. Tiškiną— lietuvį būti jų dvasiniu vadovu.

Ypatingai norisi pabrėžti, kad jis visur ir visada pabrėžia savo lietuvystę, iš kur esąs kilęs ir kaip jo sena tėvynė kentėjo ir kenčia. Geras kalbėtojas su gera anglų kalba jis nuolat kviečiamas su paskaitomis, jų tėma dažniausia Lietuva ir todel protestantų tarpe kun. Tiškinas yra sudaręs eiles Lietuvos draugų. 1936 metais jis lankėsi Lietuvoje ir kitose Europos dalyse, neišskiriant ir Rusijos, kad davė jam galimybę turėti tikresnį vaizdą šių dienų politikos.

Linkime jam ir ateity žengti į priekį, darbuotis žmonijos labui ir skelbti Lietuvos vardą, kurį jis myli ir gerbia. — **V.**

Naujas Propogandinis Rusų Paveikslas

Jis Yra Išsiuntinėtas Visiems Krutamų Paveikslų Teatrams

Nespėjo prašalinti komunistinės propogandos filma "Mission to Moscow", kaip tuojau atsirado nauja, šį kartą peršama oficialių šaltinių: "The Battle of Russia". Ji yra siuntinėjama į visus šios šalies teatrus supažindinimui žmonių su didvyriška Sovietų Rusija.

Paveiksle norima nubaltinti bolševikus ir teisinti jų užgrobimą Baltijos kraštų, dalies Suomijos, Lenkijos ir Rumunijos. Bet sarmatlyvai nutyli Stalino padarytą sutartį su Hitleriu 1939 metais ir kaip vėliau rusų ir vokiečių kareiviai bičiuliavosi okupuotuose kraštuose.

Ši filma rodoma amerikiečių kareiviams, kad įtikinti juos už ką kariaujam. Bet mums rodos, kad čia tik eikvojama laikas ir pinigai. Rusija dar pati nepasisakė už ką ji kariauja, todėl veltui būtų apie tai aiškinti ir mūsų kareiviams.

Nieko Nuostabaus

Prie bažnyčios stovi keletas kūmučių ir kalbasi:

— Žiūrėk, policmonas išvedė moterį iš bažnyčios...

— O kuom gi ji nusikalto?

— Niekam, tik ji tapo policmano žmona.

Kaip Pruseika Pagimdė Kudikį, Kurio Jis Pats Labai Neapkentė

Aną dieną sutinku L. Pruseiką-Vabalą, buvusį sklokininką, labai gerai nusiteikusį.

— Kas nutiko, draugas Pruseika?... Gal gavai gerą čekį iš Maskvos už agitavimą prijungti Lietuvą prie Rusijos? — paklausiau jo.

— Mano sieloj šventa, supranti — paaiškino jis ir nuėjo.

Šalimai stovintis tulas tautietis pradėjo man pasakoti.

— Pas mus, Lietuvoje, tula mergelė susilaukė kudikio, bet niekas nežinojo kas jojo buvo tėvu. Bet paaugęs berniukas kartą klausia savo motinos, kodėl visi kiti vaikai turi tėvus, o jis neturi. Motina paaiškino, kad ir jis turi tėvą, kuriuomi yra Paznėkų Raulas. Berniukas vėl klausia motinos, ar jis gali Raulą vadinti tėvu. Motina atsakė, jog taip, manydama tuomi jį priversti ją vesti ir drauge auklėti tą kudikį.

Nuo tos dienos, berniukas, kur tik sutikęs, Raulą jau vadino tėvu. Raulas pradėjo pykti ir nervuotis, o kaimynai juoktis; drąsenės davatkos jį net pirštais ėmė badyti.

Raulas, nepakęsdamas to visko, buvo pradėjęs galvoti sau galą pasidaryti, arba, palikus gaspadorystę, bėgti kur akys veda ir kojos neša.

Bet štai, berniukas suserga ir miršta. Raulas, iš to džiaugsmo, bėga į miestelį ir per ištisą savaitę neina iš karčemos.

Kuomet kaimynas paklausė jo, kodėl jis visą savaitę geria, o neina nuo lauko javus valyti, Raulas atsakė: — Mano sieloj šventa... supranti, manęs daugiau tėvu nevadins, — tautietis baigė savo pasaką.

— Bet ką tas turi bendro su Pruseikos linksmu nusiteikimu? — aš jo klausiu.

— Matai, tamsta, Pruseika buvo tėvas "Naujosios Gadynės" Tas laikraštis jį baigė iš proto varyti; jojo gi dabartiniai draugai jį pirštais badė. Dabar, kuomet tas laikraštis mirė, Pruseika iš džiaugsmo nežino nei ką rašo, nei ką kalbą; del to ir vaikšto taip geraĩ nusiteikęs. Ar dabar, tamsta, supranti? — baigė pasakojimą tautietis.

— **Bazooka.**

Jie Bando Kalbėti Baltgudžių Vardu

Vilnius Esąs Baltgudžių Miestas, Sako Rusas

Vienas asmuo, pasirašęs Ivan Vilenski, tikrina "Chicago Sun" laikraštyje, jog vienintėliai, tei sėti savininkai Lietuvos Brastos, Baltstogės, Gardino ir Vilniaus esą baltgudžiai. Lenkai, girdi, baisiai persekiojo baltgudžius ir ukrainiečius, todėl ateityje tie plotai negali priklausyti Lenkijai.

Nežinia iš kur tas asmuo surado, kad Vilnius, Gardinas ir Lietuvos Brasta yra baltgudžių plotai. Tie miestai ilgame šimtmečių bėgyje, nuo pat pasirodymo istorijoj, buvo Lietuvos dalimi. Toki valstybė kaip Baltgudija niekad nesiekė tokių sričių.

Bet jei Gardinas ir Brasta taptų nepriklausomos Baltgudijos dalimi, niekas nieko negalėtų primesti. Bet kuomet baltgudžių vardu kalba sovietai, taijau pasidaro keistoka ir yla pradeda lįsti iš maišo.

New Haven, Conn.

Sudėjo Minint P-nų Gailiūnų Jubiliejų

Mūsų kolonijos lietuviai atjaučia Lietuvos nelaimes. Štai prieš kiek laiko buvo surengta puota paminėjimui 10 metų p-nų Gailiūnų vedybinio gyvenimo sukakties. Surengime dau giausiai pasidarbavo p-nai Kripaičiai ir Zimkai, sukviesdami gražų būrį lietuvių.

Vakarienės metu, linkėdami jubilijatams daug laimės, tapo paliesti ir Lietuvos reikalai. M. J. Vokietaičiui pasiūlus, dalyviai suaukavo Amerikos Lietuvių Tarybai po sekančią sumą:

A. Gailiūnienė	$5.00
A. Pilvelienė	1.00
M. Čeponienė	1.00
J. Pikelis	1.00
M. Masiliūnas	1.00
J. Trečiokas	1.00
F. Maseliūnas	1.00
M. Kvaratiejus	1.00
J. Kazokas	1.00
M. J. Vokietaitis	1.00
J. Tamulis	1.00
F. Svarčeas	1.00
S. Andrjola	1.00
C. Pikol	1.00
S. Augustas	1.00
J. Čeponis	.50
C. Tirlikas	.50
F. Ratman	.50
F. Rasymas	.50
H. Hanne	.50
Kitame sus. aukojo:	
S. Silkienė	5.00
A. Vokietaitienė	1.00
J. Dičkienė	1.00
Viso	**$29.00**

— **A. V.**

83-Year-Old Canner

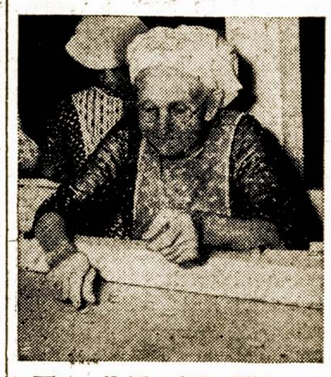

When officials of the Libby cannery at Mills, Wis., asked for help in harvesting lima bean crop, Mrs. Augusta George, 83, was one of the 2,000 volunteers. She works from 7 p. m. until early morning. She has one great-grandson and three grandsons in the navy.

Švedų Gydytojai Smerkia Netolerenciją

Stockholm. — Švedų gydytojai išleido atsišaukimą, kurį pasirašė bent 400 tos profesijos atstovų. Atsišaukimas taikomas abiem kariaujančiom pusėm ir jame pasmerkiama bandymai pateisinti žiaurumus ir terorą vartojamą prieš ištisas tautas.

Švedų gydytojai atremia tą neva argumentą, jog vienos tautos turi būti viešpačiais, o kitos vergais. Tūkstančio metų istorija įrodžiusi, jog visos tautos turi tas pačias ypatybes ir teroras bile prieš kurią nesąs pateisinamas. Šie visi įspėjimai, aišku, yra taikomi naziams.

SMAGI, JAUKI IR MALONU UŽEIGA

SILVER CAFE

S. ZAVADSKAS, Sav.

Čia Galite Gauti Geriausius Gėrimus ir Kartu Laiką Praleisti

KVIEČIAMI VISI LIETUVIAI ATSILANKYTI!

SILVER CAFE

324 Broadway So. Boston, Mass.

VIENA GERIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ SO. BOSTONE YRA —

A. ČIŽAUSKO

248 "E" Street So. Boston, Mass.

CLAM HOUSE

A. ČIŽAUSKAS, Sav.

Užkviečia Visus Lietuvius, Jaunus ir Senus Atvykti į Minėtą Užeigą. Čia Rasite Geriausių Valgių ir Gėrimų, ir Išgirsite Gerą Orchestrą. Randasi:

585 Grove – Rout 128 – Braintrie, Mass.

LINKSMIAUSIA UŽEIGA BOTONE, TAI YRA

SOUTH BOSTON CAFE

V. BALIUKONIS, Sav.

Šioje Puošnioje ir Didelėje Įstagoje Galite Pasirinkti Geriausių Gėrimų ir Linksmai Laiką Praleisti.

SO. BOSTON CAFE

260 Broadway So. Boston, Mass.

M. J. KIRAS

Home Builders

Real Estate

NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS

3261 So. Halsted St.

MODERNIŠKAI ĮRENGTA

Fotografavimo Studija

Visų Rušių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS

FOTOGRAFAS

3315 So. Halsted Street

Tel. YARds 1546

Englewood 5883-5840

P. CONRAD

FOTOGRAFAS

Dar gražiau, moderniškiau įrengta.

420 WEST 63RD STREET

AUTOMOBILISTAI!

KUOMET JUMS REIKALINGA:

Generators, Armatures, Sarter Armatures Pataisyti bei Iškeisti, Field Coils, Brušių, Bušingų ar kitų dalių del Generators

Kreipkitės pas Brolius Vaišvilus į

MID WEST ARMATURE SERVICE

813 West 35th Street — Phone Yards 6776

ATYDA! TAVERNŲ SAVININKAI

Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno — Pašaukite

Phone LAFayette 3632-33

SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.

John F. Skorpik, Sav.

1945 W. 47th St. Chicago, Ill.

AGENTAI:

Louis Mingėla, John Polek ir Benny Ratek

Dainavos Padavimai

Pasakojimai Apie Merkinės Pilį Ir Tris Narsius Bajoro Mykio Sunus

Parašė **Vincas Krėvė**

I

Daugel mūsų tėvynėje yra puikių ir gražių vietų, daugel yra šalių, kur pragarsėjo darbais senų tėvelių, bet terpu jų visų gražiausia ir garsiausia Dainavos šalis ir savo augštais kalneliais, ir žemomis klonymis, savo tamsiomis giriomis, didžiais tankumynais, kur nei žmogus nepraeina, nei žvėris nepralenda, tik maži paukšteliai čiulbuonėliai pralakia, tik raibosios gegulės ir lakštingalėlės, kur ankstų rytą ir vėlų vakarėlį lakštuoja, ten niaurą girelę linksmina.

Bet ir už mažus paukšteliusčiulbuonėlius, už lakštingalėles garsiau dainuoja ten jaunos sesulės, Dainavos šalies skaisčios mergelės...

Ir ankstų rytą ir vėlų vakarėlį skamba jų dainos ir giriose tamsiose, ir lankose žaliose, kaip šienelį grėbia, ir laukuose platuose, kur rugelius jaunos pjauna, ir žaliame vyšnių sodelyj, kur bernelį liūdi...

Ko tik nekalba, ko nemini jų skambi dainelė! Ir šviesų pavasarėlį ir miglotą rudenėlį, skausmus jauno bernelio, karan išjojančio, ir jausmus jaunos mergelės, šelmį-bernelį pamylėjusios...

Ko tik nekalba, ko nemini skambi mergelės-lelijėlės daina, ko mums neporina, nepasakoja!

Ir pro senovės garsius laikus, pro senųjų tėvų didžius darbus ir pro nūdienos vargus, kuriuos skursta Lietuvos šalelė. Ir gražios, ir skambios, ir jausmingos visos jų dainelės, kad dieną naktį jų beklausydamas neatsiklausytai...

Bet iš visų dainų-dainelių toji nuoskambiausia, kurioje mergelė dainuoja gūdžiu balseliu aplink aukštus kapus, kur guli mūsų tėvai milžinai — ir ilsisi...

Aš tokią vieną dainelę girdėjau... O ką girdėjau, jums papasakosiu...

II

Ten, kur sravus Merkys, bėgdamas-tekėdamas per žalias pievas, per alksnynus, krūmuotus šlaitus, neša savo tyrus vandenėlius platun Nemunėlin, yra ten augštas ir status kalnas, visų kalnų augščiausias, o ant to kalno drūta pilis, garsi Merkinė, visų pilių drūčiausia. Milžinai ją statė, ne žmonės: nuo septynių mylių iš vakarų, ir pietų, ir iš kitų šalių nešiojo jie sunkius akmenius, kur guli tos pilies pamatuose.

Augščiau siūbuojančių girių toli švaistė mėlynose padangėse balti jos kuorai, kur dienas ir naktis sargai stovėjo. Sienos iš didelių akmenų milžnų sukrautos, apžėlusios žilomis samanomis, rūsčiai dairėsi aplinkui, kaip niauras dairosi vilkas šaltą žiemos naktį, ar nepamatys kur priešininko-nedraugo...

Daugel-daugel jos matė priešininkų: ir gudų, ir lenkų, ir kraugerių-kryžeivių. Visi jie ne kartą ir ne du aplankė Merkinę, visi jie plėšė,draskė jos akmenio krūtinę, o ji stovėjo tvirta, niauri ir baisi jiems, kaip stovėjo pirmą dieną...

Daugel kraujo prasiliejo ten: ne vienas gudas, kur išpasalų muša, ne vienas lenkas, kursai ne taip drąsus, kaip save giria, ne vienas kryžeivis, kur piktesnis, nei patsai mano, paguldė tenai savo galvą...

Tyli ir rami tvirtuma. Tik Stangė-upelė, bėgdama aplinkui kalną giliais ravais-perkasomis, be pertraukos kalbėjo senai pilei, ką ji matė, ką girdėjo tamsiose giriose, žaliose pievose ir giliuose ažeruose...

Daugel paslapčių pasakojo pilei, kurių nematė ir nematys žmogaus akis, kurių negirdėjo ir neužgirs žmogaus ausis. Klausė sena pilis kalbų sraujos upelės, kaip klauso rimtas vyras kalbos mažo vaiko, ar jaunosios mergelės.

Klausė ir lyg dairėsi, ar nesimato kur toli kryžeiviai ar kiti pikti priešininkai-nedraugai tėvų mūsų šalies, kaip skina plačias dubres, darydamitaisydami sau kelią per girių tankumynus ir Dainavos šalį.

Ir taip ilgus-ilgus metus gynė pilis toji tėviškėlę, kaip gina motulė savo vaikelį, gyvasties savo nesigailėdama, ginasaugoja nuo priepuolių, nuo vargų...

Vai, nekartą keikė Merkinę priešininkai; ne kartą kėsinosi nugriauti jos akmenio sienas; išversti vario vartus, nuardyti augštus kuorus, kur toli mato...

Didelius pulkus vedė čion ir gudai, kur išpasalų užpuldinėja, ir lenkai, kur netaip drąsūs, kaip save giria, ir kryžeiviai, kur piktesni, nei patįs mano... Bet tirpo čia jų visų galybė, kaip tirpsta šaltas sniegas nušvitus pavasario saulei.

III

Garsi visame pasaulyje buvo Merkinės pilis; taip garsi buvo ir bajorų Kirklių giminė, kur iš senųjų laikų, kaip tėvų tėvai pamena, sėdėjo augštoje Merkinės tvirtumoje. Gerbė tos giminės vyrus netik žmonės, kur aplinkui gyvendami matė gerus darbus narsiųjų, matė, kaip nevienas iš jų padėjo savo galvą, tėvų kapus begindamas ir šventą ugnį dievų aukščiausių.

Ne vienas iš jų taip garsiai pasinešė, kad jų vardu skambėjo vaidilų kankliai, kaip plačiai kalba žmonės šventa savo tėvų kalba.

Gerbė juos ir patįs galingieji kunigaikščiai ir senų Trakų ir didžiojo Vilniaus, gerbė — ir iš senų laikų, kaip Merkinė stovėjo, pavesdavo seniausiam iš jų valdyt pilį ir ginti tėviškę šalį nuo gudo ir lenko ir pikto kryžeivio.

Ir niekados nepasigailėjo gar sūs Lietuvos valdovai, kad taip insitikėjo Kirklių bajorų giminės vyrams, nes jų neužvylė nei vienas.

Ir taip per ilgus metus sūnus paskui tėvą sėdėjo augštoje Merkinės pilyje...

IV

Bet terpu visų garsių tos giminės vyrų, iš visų, kur sėdėjo augštoje Merkinės pilyje, garsiausias buvo senas bajoras Mykis.

Netaip pragarsėjo jisai savo darbais, kaip darbais vaikų savo.

Turėjo jis keturius sūnus, kaip ąžuolus plačiašakius, vieną kito drūtesnį, vieną kito narsesnį...

Ir augo sūnai pas tėvą ant dvaro, kaip areliai pilkuonėliai lizde, o tėvas tai matydamas džiaugėsi, kad naudon tėviškėlei auga, kad garbėn garsiai giminėlei...

O kaip užaugo-pasiūgėjo, kalbėjo jiems senas tėvulis:

— Gana jums, sūneliai, skrajoti tamsiuose girių tankumynuose. Ne medžionei gimėt, ne medžionei augote, tik naudon tėvų šalelei, kurią jūsų bočiai begindami savo krauju paliejo, kad puikiau žydėtų, kad žaliau žaliuotų...

— Mes jau seniai tik ir svajojame, ir sapny sapnuojame, — atsakė sūnai: — kad kare jėgas savo išmėginus, narsumu savo pasigyrus.

— Sustiprėjo mano ranka, kad naudingai tėviškėlei patarnautų, — tarė vyriausias iš visų sūnus Zubrys: — kad gynus tėvų šalį nuo pikto kryžeivio, kaip mūsų tėvai gynė.

Ir siuntė Mykis sūnų savo vyriausią vakaruosna, kur baltosios jūros banguoja, kur narsus Kęstutis sunkiai vargo...

Kitu du siuntė, kur tyra Nerys žaidė, mėlynas savo bangas bekslodama, kur garsus Vilnius kuorais padangę rėmė, kur senas Algirdas, visų kunigų kunigaikštis kelionę rengė, o kur — niekas nežinojo... Tik visi manė, kad tolimon gudų šalin.

O jauniausią sūnelį tai namie pasiliko, kad būt tėveliui ugadėlė, kad senai motulei džiaugsmelio...

Galando broliai šveitrius kardus, mėgino šarvus, kur iš tolimų kraštų atvežė vaizbūnai, ir rengė šyvus žirgelius tolimon kelionėn ir kaustė plieno packavėlėmis.

Ir pasibalnoję, pakamanoje aiklius žirgus, išjojo nuo augšto tėvų dvaro, per vario vartelius.

Niekas jų nelydėjo, nei jaunos sesulės, nei skaisčios mergelės, kaip dainelė dainuoja; tik palydėjo sena motulė in aukštą slankstį, tik senas tėvulis in vario vartus: taip liepė seni tėvų papratimai.

Tik in vieną bernelį gailiai žiūrėjo šviesios akutės, pasislėpusios už balto sveklyčios lango. Tik vyriausią sūnų bajoro Mykio, jaunąjį Zubrį, lydėjo mėlynos akįs dailios meilužės, duktės bajoro Kindžio...

Niekas nematė, niekas neregėjo, kaip bernelis prajodamas, meiliai akimis žiūrėdamas, dau gel-daugel mergelei žadėjo: ne tik aukselio žiedelį, ne tik šilkų kaspynėlį...

Ir matė paskui tėvas ir sena motulė, kaip dažnai verkė jauna dukrelė, bet ko verkė — nežinojo... Tik sena motulė gal dasiprato, o gal ir ne...

Ne ilgai jojo kartu bernai, tik dajojo in kryžkelį. Ten berneliai sustojo, vienas kitam baltą ranką davė ir persiskyrė: du nujojo in rytus, o Zubrys in vakarų šalį.

Išjojo berneliai, ir lyg siera žemė juos prarijo. Per dvejus metelius nei jie siuntė sakalėlio, nei margo laiškelio. Vai, verkė-verkė tada sena motulė, per dvejus ilgus metelius sūnelių belaukdama...

Verkė ir jaunoji mergelė ber nelio...

English Section

An Excursion Into The Country

The Lithuanian University Club and its friends took advantage of the bright sunshine last Sunday by betaking themselves to the Skirmont's Batavia country home where everyone felt very much at home. This was the club's third yearly visit, even though the majority had to use the Railroad instead of the usual automobiles to get there. Those who got there earlier took turns in riding the hosts' one horse.

When all had arrived, about 2 p. m., apetites were worked up by a jolly football game in which both, male and female participated. Then, while some of the survivors gathered timber for the fire, our pioneer spirited new member, John Snyder, chopped it as chips flew all 'round him.

After had had the fill of "weenies" and beer, taking candid snupshots (very candid, indeed) of each other, climbing hills, and riding the patient hore, they settled down to exercise their vocal chords at Sundown.

Coffee and were then served after which everyone gave forth — lustily with some Lithuanian folks songs, made themselves comfortable in the Skirmonts home (at the invitation of the LUC. President, Ellen Skirmont) until train time, which was about 9 o'clock, and left for Chicago with a feeling of having spent the day most simply and happily.

The LUC. wishes to thank their hosts Mr. and Mrs. Skirmont for their hospitality.

— H. D.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP AND MANAGEMENT ETC., REQUIRED BY THE ACTS OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AND MARCH 3, 1933

Of "Sandara" published Weekly, at Chicago, Ill., for October 1st, 1943.

State of Illinois, County of Cook.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Matas Bieksha, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Sandara and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embadied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addreses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are: Publisher Lithuanian Nat'l League of America, 840 West 33rd St., Chicago, Ill. — Editor Michael Vaidyla, 840 W. 33rd St., Chicago, Ill. — Managin Editor and Business Manager Matas Bieksha, 840 West 33rd St., Chicago, Ill.

2. That the owner is:— Lithuanian National League of America, 840 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Peter L. Pivarunas, President, 1432 Juniata St., Pittsburgh, Pa.

D. Piwaronas, Treasurer, 4622 S. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Matas Bieksha, Secretary, 840 W. 33rd St., Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securites are None.

Matas Bieksha, Bus. Mgr.

Sworn to and sucribed before me this 9th day of October, 1943

Mrs. Marie Zolp, Notary Public.

(My Com. expire Dec. 29, 1946).

Amerikiečių marinai buvo įsteigti 1775 metais.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI - BIZNIERIAI

Tel. YARds
Aleksa Bakery
J. Aleksa, Sav.
3339 S. Morgan St.
Geriausios Lietuviškos Plikytos Ir Rupios Duonos Kepykla

Tel. LAFayette 3171
Peoples Furniture Co.
M. T. Kezas, Ved.
4179-83 Archer Ave.
Jus Galite Gauti Viską Kas Tik Rtikalinga del Namų—Rakandų

YARds 3599
Piwaronas Baking Co.
D. Pivarunas, Sav.
4622 S. Marshfield Ave.
Kepėjai "The Winner" Duonos Taip Pat Ruginės—Lietuviškos

Tel. VICtory 4226
Progress Furniture Co
J. A. Krukas Ved.
3222-24-26 S. Halsted St.
Rakandai, Pečiai, Radios, Vaikam Rakandai — Viskas Del Namų

YARds 5654
European Style Bakery
J. Bartash, Sav.
841 W. 33rd Street
Kepėjai Skanios Lietuviškos Juodos Duonos

Tel. SEEly 8760
Roosevelt Furnit. Co.
Jovarauskas ir Bertulis Sav.
2310 W. Roosevelt Rd.
Visokie Namams Reikmenys — RAKANDAI —

HEALTHY FOOD
Restaurant
Joe. ir Julia Malonis Sav.
3206 S. Halsted St.
Lietuviški - Amerikoniški Valgiai
Mandagus Patarnavimas

Leonas Getautas
Muzikos Krautuvė
755 W. 32rd Street
Specialistas Įvairiausių Dailydystės Darbų

BOUlevard 9406
Frank Bastis
Savininkas
7-11 NATURAL TAVERN
ir ROSS HOTEL
711 W. 43rd St., Chicago

REPublic 7731
Z. S. Mickevice & Co.
Real Estate — Insurance
Commercial & Residencial Properties
2506 W. 59th St., Chicago

Tel. Victory 0066
Anna - James Tavern
Smagi Lietuviška Užeiga
3212 S. Halsted St., Chicago
Ona Bagdonienė ir J. Janulevičius, Sav.

Tel. Yards 4789
JOHN REKOSH
REAL ESTATE AGENTAS
Reikalui Esant Kreipkitės
840 W. 33rd St., Chicago.

THESE ARE AMERICAN SOLDIERS GOING INTO ACTION. You need not worry about their flinching or failing—no matter what tough going they may meet. You can count on them to do what we're asking of them—to pay, with their lives if need be, the price of victory. But victory cannot be bought by these men alone. We've got to pay our share of the cost too. This month, that share is *at least* $100 EXTRA—over and above all other buying—in U. S. War Bonds, for every man and woman in this country. Invest your share—*today!*

WAR LOAN

BACK THE ATTACK... WITH WAR BONDS

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

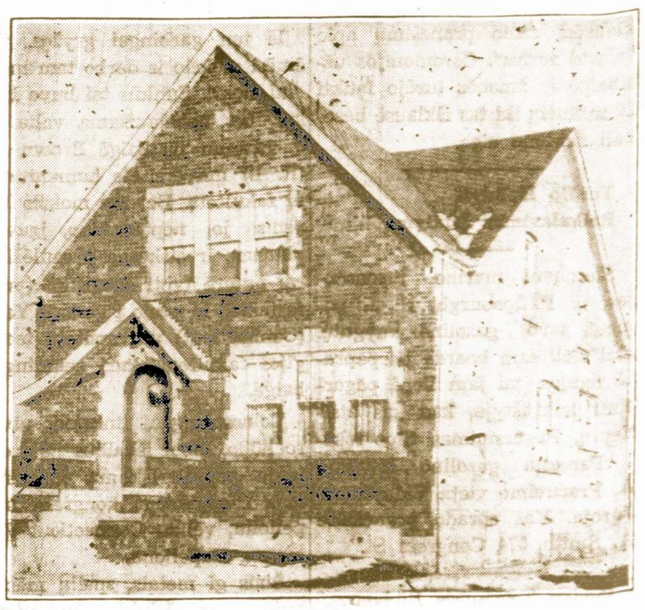

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIULĖMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR ĮSIGYTI TOKĮ NAMĄ, APIE KURĮ JUS NUOLAT SVAJOJAT. ATVAŽIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UŽBAIGTUS NAMUS, KURIE JUMS PATIKS IR BUS LABAI PRIEINAMI.

John Pakel
GENERAL BUILDING CONTRACTOR
6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Sandaros 2-tro Apskričio Suvažiavimas Waterburyje

Mano Įspūdžiai Iš Įvykusios Konferencijos

ALT. Sandaros antro apskričio konferencija įvyko spalio 24 d., 1043 m., Waterbury, Ct. Ją atidarė vice-pirmininkas p. J. Trečiokas, sveikindamas visus delegatus ir linkėdamas gerų pasekmių. Vėliau užėmė vietą pirmininkas Vedeikis, kuris po trumpos kalbos paprašė, kad konferencija išrinktų prezidiumą.

Mandatams sutvarkyti paskirta komisija iš p. J, Trečioko. iš New Haven ir A. J. Briniaus iš New Britain, Conn.. Rezoliucijas pagaminti paprašyta p-ni A. Devenienė. Pirmininkas Vedeikis supažindino delegatus su atsilankiusiais svečiais: kun. Bogužu, kuris pasakė gražią kalbą, ragindamas gelbėti Lietuvai ir jos žmonėms. Paskiau kalbėjo Dr. P. Vileišis, p-ni A. Devenienė, p-nas Vokietaitis, primindami apie tai kas įvyko Pittsburgho konferencijoj.

Vėliau atsilankė ir trys svečiai iš Mass. valstijos: J. Arlauskas, S. Jakubauskas, K. Jurgeliunas, kurie pasakė gražias kalbas apie sandariečių veiklą. Buvo skaityta telegrama nuo M. Vaidylos ir laiškas nuo M. Biekšos. Tų reikalų, kurių nespėta apsvarstyti — palikta būsimai apskričio valdybai.

Apskričio pirmininku išrinktas p. Trečiokas, iš Waterbury, vice-pirmininku M. Vokietaitis, sekretoriu A. Orantas, iždininku p-nas Segevičius, iš Bridgeport, Conn., organizatore p-ni Laban iš Hartford, Conn. ir p-A. Vokietaitienė. Sesija užbaigta himnais.

Susirinkimui užsibaigus, p. J. Trečiokas pakviečia dalyvius pietums, toje pačioje svetainėje. Mes visai nesitikėjom gauti tokių skanių valgių, ypač šiais laikais. Po pietų mūsų veikėjai tarė po žodį, kitą, tame skaičiuje ir Dr. Colney bei p. T. Matas.

Šis suvažiavimas buvo labai įvairus, nes jame dalyvavo daug garbingų svečių ir delegatų. Aš noriu tarti padėkos žodį šeimininkėms už pagaminimą tokių skanių pietų. Kreditas priklauso ypač ponams Trečiokams, Orantams ir kitiems. — **A. J. Brinuis.**

Širdinga Padėka

IŠ SLA. 134-TOS MOTERIŲ KUOPOS PADANGĖS

Spalio mėnesio susirinkimas buvo nepaprastai skaitlingas ir tarimais siekiantis ateityje gražių darbų. Taipgi priimta 3 aplikantės: p. M. Buddy, C. Duray, A. Halik, visos jaunos, gražios ir daug SLA. žadančios.

Kuomet Visos Prisidėjo, Tai ir Darbas Pavyko

Bunco komisijos raportas tikrai nustebino ir pradžiugino kiekvieną, kai užtikrinta, kad Am. Raud. Kryžiui gryno pelno liko virš $60. ir kita tiek kuopai. Tai vis vaisiai narių tikro broliškumo, darbštumo ir vienybės.

Neatsižvelgiant į nepalankias aplinkybes bunco rengimo komisija ir daugelis narių nuoširdžiai darbavos, kad vakaras būtų pasekmingas. Ypatingai reikia paminėti mūsų gerb. ir moloniosios narės p. Elzbietą Rudauskienę, kuri netik svetainę minėtam vakarui aukojo, bet bilietų platinime ir kitų dovanų aukojime buvo **čempionė.** Tikrai, žiurint į tokį žmogaus darbštumą, gražiam tikslui pasiaukojimą yra didelis pasigerėjimas ir gražus pavyzdys.

Gi mūsų malonioji narė Juzė Virbickienė irgi labai daug pasidarbavo gamindama svečiams vakarienę, kurią visi valgė su dideliu pasigardžiavimu. O kas gi nežino darbštumo ir malonumo mūsų mylimos pirmininkės p-nios O. Biežienės, p-nių: E. Eudeikienės, E. Bučinskienės, O. Bruzgulienės, S. Kaleckienės, P. Yonaitienės, S. Jonutienės, E. Kenušas, S. Cirul, V. Byanskienės, S. Wilkas ir kitų, kurios tiek daug svečių sukvietė, visus vaišino, apdovanojo ir malonią tam vakarui atmosferą sudarė. Taipgi mūsų gerb. svečias p. Jonas Wilkas, kuris visą vakarą griežė svečiams linksmus lietuviškus šokius.

Širdinga Gili Padėka Visiems

Širdingai dėkojame Margučiui, Sophie Barčius, "Naujienoms", "Sandarai" ir "Tėvynės" redakcijai už garsinimus. Visiems svečiams ir viešniom už atsilankymą. Gerb. Antanui Jusui už auką $5., taip pat S. Ladigienei ir V. Audickienei, aukavusioms po dolerį. Visoms mūsų brangioms narėms už atsilankymą, dovanų aukojimą, arba šiaip kuom nors prisidėjimą. P-nui J. Wilkui už pagrojimą. Ypatingai dėkojame ponui ir poniai Rudauskams už taip didelę ir nuoširdžią paramą surengime minėto vakaro. Dar kartą ačiu visiems.

SLA. 134 kp. Valdyba ir Rengimo Komisija.

Anglai Mano, Jog Italų Karalius Turi Apleisti Karališką Sostą

Londonas — Italijos karaliaus Viktoro Emanuelio sostas pradėjo braškėti ir demokratiški italų sluoksniai atsisuko prieš jį ir reikalauja rezignacijos. Net pats maršalalas Badoglio nebesitiki jo išgelbėti. O tai del to, kad karalius leido įsigalėti Mussolinio "gengei" ir nepasipriešino Italijos įsimaišymui į karą.

Tokios pat nuomonės laikosi ir dauguma anglų. Karaliui nepasitraukus, Italijoj gali pasireikšti nuolatiniai neramumai ir peštynės. Tačiau monarchija vis vien norima palaikyti, naudai dabartinio karaliaus anūko, kuris yra šešių metų amžiaus. Iki tas neateis į metus, kraštą valdytų paskirti globėjai.

Dabartinė Italijos dinastija prasidėjusi vienuoliktam šimtmetyje. Pradžiai ji viešpatavusi Piedmont provincijoj, bet paskiau paėmusi savo globon visą kraštą.

Skirtumas

— Kiek tamsta turi metų?

Paklaustoji tyli.

Gal būt tamstai mano klausimas nėra malonus?

— Ne klausimas, bet atsakymas būtų nemalonus.

Kviečia Atsilieptі Musų Sportininkus

Jauniems Lietuvių Sportininkams Yra Progos Pasirodyti

Kaip jau buvo minėta, Dariaus Girėno legionierių postas rengia Lietuvių Sporto Šventę gruodžia 12 dieną, į kurią bus sukviesta visi lietuviai atletai ir daug žymių svetimtaučių — svečių.

Dabar mes kreipiamės į jus, jauni lietuviai atletai, kad visi užsiregistruotumet dalyvauti Sporto Šventėje.

Iš patyrimo žinau, kad kiekvienoj lavinimosi vietoj (City Park) yra jaunų lietuvių atletų, visai nežinomų visuomenei. Per tą vakarą jiems bus progos pasirodyti viešai ir kai kuriems pagarsėti lietuvių tarpe. Sporto šventei gal surasim kitą Karolį Požėlą, Antaną Kandrotą arba ir Jack Sharkey, kurie pagarsės ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių tarpe keldami lietuvių ir Lietuvos vardą. Iki šiam laikui jų vietos neužimtos. Tad kas atsiras būti kandidatais į tų garsių lietuvių vietas. Kaip Požėla, Kandrotas ir Sharkey nežinojo, jog jie bus garsiausi atletai, taip ir jaunuolis, kuris pats nežino savo gabumų, kol viešai nepasirodys. Tik tada visuomenė galės įvertinti jo stiprumą ir gabumą, nes tiktai visuomenė padaro garsų asmenį matydama jo gabumus.

Sharkey vaikas būdamas klausė, kaip jo motina skaitė lietuviškuose laikraščiuose apie Antano Kandroto stiprumą. Užaugęs nutarė susipažinti su tuo garsiu lietuviu, bet tuo pačiu laiku pats tapo garsiausias lietuvis atletas pasaulyje.

Tad prašome lietuvių jaunuolių užsiregistruoti, pas šių žadžių rašytoją, arba būdami Dariaus-Girėno salėj, pas legionierių vadą (Commander) John Mason ir salės užvaizdą John Chase. Patys atletai dažnai nedrįsta apie save kalbėti, tad prašom kitų apie juos pranešti laišku ar asmeniškai ir kokioj sporto šakoj jis dalyvauja nežiūrint vaikinas ar mergina. Dariaus-Girėno salė, 4416 South Western Ave., Chicagoj.

— **J. Jakubauskas.**

Sovietai Ruošiasi Ne Taikai, Bet Agresijai

Vieno Rusų Demokrato Pareiškimas

Į Maskvos laikraščio "Pravda" pareiškimą, kad Rusijai reikalingos 1941 metų sienos apsigynimo tikslais, atsakė Amerikoj gyvenąs rusų demokratinės grupės atstovas R. R. Abramovič. Savo kalboje New Yorke, Abramovič išvedžiojo sečiai:

Vokietija bus sumušta. Japonija taip pat. Rusija pasiliks pati stipriausia valstybė Europoje ir Azijoje. Tai prieš ką gi bus reikalingi tie strateginiai rubežiai?

Anot Abramovičiaus, Stalinui tokios sienos reikalingos ne apsigynimui, bet agresijai. Stalinas neatsisakė nuo savo idejos subolševikinti pasaulį. Pirmiau jis bandė įvykinti revoliuciją su pagelba kominterno. Apsivylęs čia, jis ėmė ieškoti priemonių ir surado jas: užkariauti įvairias šalis, prijungti jas prie Sovietų Sąjungos ir paskiau įvesti ten socializmą.

Žmogaus širdis į vieną parą suplaka 100,000 kartų.

Pareiškia Savo Nuomonę Apie Amerikos Lietuvių Tarybos Veiklumą

Visuomenę į Talką

Amerikos lietuvių visuomenė, be abejojimo, Sandaros redakcijai bus dėkinga už redakcinį "Ką Amerikos Lietuvių Taryba Veikia", nes tai pirmas po Pittsburgho konferencijos mūsų spaudoje pranešimas apie šios įstaigos veiklą. Nestebėtina, jei vienas sandarietis net klausia: "Ar ALT. jau užmigo?", nes per du metu Taryba buvo labai miegan palinkusi.

Sandaros redakcija gerai pataiko centran, kada sako: "ALT. nepaskelbė nieko visuomenei apie savo darbus ir nenurodė ką turėtų daryti mūsų skaitlingos draugijos, kliubai, kuopos." Tarybos paskelbtu siekiu yra "suvienyti" visus Amerikos lietuvius, kurie kovoja už nepriklausomą Lietuvą. Tokiu būdu, nepaskelbimas Tarybos statuto, kurs mūsų organizuotos visuomenės telkmąsi Tarybos skelbiamu tikslu vairuotų, yra tikras "užmigimas". Sandara, kaip demokratinių lietuvių nuotaikų reiškėja, gerai padarė klausimą primindama. Viena, kita kolonija po konferencijos įkūrė savas vietines Tarybas, bet nurodymų, ar paraginimų iš centro nesulaukia.

Iš Sandaros redakcinio paaiškinimo Tarybos turėjimas dusyk savaitėje ir svarstymas dviejų klausimų: 1) Šelpimo Fondas, ir 2) Informacijos Biūro.

Šelpimo Fondas, kaip redakcija nurodo, kliuna už "formalumų", kuriuos Amerikos vyriausybė per Valstybės Departamentą daro. Geriausia išeitis būtų susitarti su Lithuanian National Relief Fund, kuris Valstybės Departmente įregistruotas ir **visus formalumus turi nugalėjęs.** Susitarus, šis fondas taptų visų Amerikos lietuvių, atmetus komunistus, **centriniu** Lietuvai šelpti fondu.

Informacijos Biūras, Sandara sako, užklūna "finansų" ir "tinkamo žmogaus" radimu. Finansai rastūsi (kaip parodo Rochesterio lietuvių surinkimas **tūkstanties** dolerių trumpu laiku Lietuvių Tautinei Tarybos leidžiamam Lithuanian Bulletin). Reikia tik autoritetingo leidinio. Juo gali būti, kaip Sandaros bendradarbis V. nurodo, Lietuvos Atstovybės jau du metai leidžiamas Current News on the Lithuanian Situation. Šį leidinį, matyti, veda ir tvarko tikrai savo darbe nusimanąs žmogus. Pittsburgho konferencija davė Am. Lietuvių Tarybai direktyvą **bendradarbiauti** su Lietuvos Respublikos įstaigomis, tokiu būdu, rodos, privalėtų būti maža priešingumo suteikti Current News daugiau finansų. Tada būtų galima sutelkti daugiau bendradarbių ir leisti tinkamai spausdintas, paveiksluotas ir platesnio pobūdžio anglų kalba leidinys.

Bendrai, galima sakyti, kad Taryba lyg visuomene nepasitiki, nes nieko apie savo darbus, planus ir užsimojimus nepasako, nors vykdomojo komiteto nariai visi redaktoriai. Kas, ar visuomenei nepasitikima? Ar jos talkos nenorima?

— **Vyt. Širvydas.**

Pirkite Karo Bonus ir Stampas.

Former Football Hero

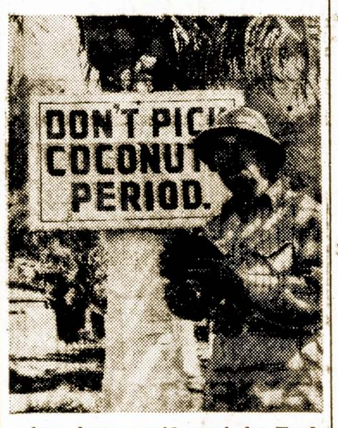

As a former grid coach for Fordham and one of Notre Dame's Four Horsemen, Lieut. Comdr. Jim Crowley is accustomed to posing with a football. In South Africa he uses a coconut despite the sign.

AR LEISTI RUSIJAI ĮŽENGTI Į LENKIJĄ?

Prieš kiek laiko New Yorko "World Telegram" iškėlė tokį klausimą:

"Dabar prieš Washingtoną ir Londoną stovi svarbi politinė problema: ar verta leisti, kad raudonoji armija įsiskverbtų į Lenkiją ir Rumuniją, o dar blogiau — į Vokietiją, pirma negu anglų-amerikiečių jėgos pasieks Reino upę?"

Bet kaip gi tą atliksi? Jei rusai turės progą, jie numaršuotų iki pat Pirinejaus kalnų, Ispanijos-Prancūzijos pasienyje.

Apie Moteris

— Geriausia moteris yra ta, apie kurią žmonės nekalba.

— Man rodos, dar geresnė yra toji, kuri pati nieko nesako.

Danų patriotai savo uoste išsprogdino didelį laivą. Tokį pranešimą suteikė korespondentas A. Johnson iš Stockholmo.

Phone Virginia 9493 Moterims Trečiadienį

SOUTH PAULINA

RUSSIAN TURKISH BATHS

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambarėliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos

ELEKTRIKINIS GYDYMAS

Mineralinės, sulferinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.

1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St.

A. F. CZESNA, Savininkas

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rušies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.

3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA.

Tel. Lafayette 2584.

MARGUTIS

"DIENŽODIS" LEIDŽIAMAS NUO 11 BALADŽIO, 1932

1450 Kil. — 12 METAI

WHFC

(1450 Kil.)

Sekmadieniais — 1 val. popiet.

Darbo Dienomis — 9:30 v. v.

PENKTADIENIAIS NUO

7 iki 8 val. vakare

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMUS—

DIDELIUS IR MAŽUS.

Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny.

Kreipkitės Prie Musų Del Apskaitliavimų ir Kitokių Informacijų.

B. R. PIETKIEWICZ & CO.

CONTRACTORS

REAL ESTATE

2555 W. 47th St.

Leo Norkus, Jr.

AMBROSIA & NECTAR

Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rųšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.

LIETUVIŠKI ir AMERIKONIŠKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU.

MANDAGUS PATARNAVIMAS.

P. Balčiunas ir M. Kovarski, Sav.

PASKOLOS ANT PIRMŲ MORGIČIŲ

STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI

ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų!

NAUDOKITE PROGĄ DABARTINĖMS ŽEMOMS NUOŠIMČIO RATOMS.

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE musų įstaigoje. Jusų indėliai rupestingai globojami ir ligi $5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3 %. Jusų pinigai išmokami ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ŽYMIAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA — 46 Metai Sekmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y 3236 SO. HALSTED ST.

Chicagoje

Petras Kuzma Užmušė 5 ir Pagavo Nelaisvėn 3 Japonų Kareivius

Dabar Atvyko į Chicagą 30 Dienų Atostogų

Pas savo tėvus dabar vieši kareivis Petras Kuzma, 620 35 St., neseniai atvykęs atostogoms iš Salomono salų. Ten jis dalyvavo skaitlinguose mūšiuose, kuriuose nušovė 5 japonų kareivius, paėmė nelaisvėn 3 ir tiek pat sužeidė. Armijoj jis išbuvo du metus ir šešius mėnesius. Malerija buvo susirgę 21 kartą ir tas nepakenkė jo sveikatai.

Laike vieno mūšio, kuris tęsėsi gana ilgą laiką, Petras Kuzma pastebėjo tarpe užmuštų Juozą Kuzmą. Jis pamanė, jog tai jo brolis, kuris tarnauja marinuose. Bet vėliau paaiškėjo, jog tai būta vieno lietuvio iš Jacksonville, Mich. Petras atsivežė daug visokių suvenirų: japonų pinigų, paveikslų, priešo vėliavukių ir sudaužytų orlaivio dalelių. Beto, jis neužmirš šo ir lietuviškai kalbėti.

— **Kaimynas.**

Meilė Yra Stipresnė ir Už Gyvybę

Chicago, Ill. — Kadangi jos tėvai priešinosi jungtuvėms su kareiviu, Shirley Busse, 17 metų, nuėjo į savo miegamąjį kambarį ir senu revolveriu bandė nusižudyti. Ji dabar yra Holy Cross ligoninėje.

SLA. 36 Kuopa Dėkoja Sen. Robert Reynolds

Pereitam trečiadienyje įvyko SLA. 36 kuopos susirinkimas, kuriame tarp kitų reikalų buvo atkreipta dėmės ir įSenate einančias diskusijas apie būsimą Europos sutvarkymą. Kuopa vienbalsiai nutarė pasiųsti padėkos laišką senatoriui Robert Reynolds, kuris stoja už tai, kad Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims būtų garantuota nepriklausomybė.

Vagys Iškraustė Visą Medžioklės Amuniciją

Edwardas Stanis, 5338 South Hoyne Ave. sustojo prie vienos krautuvės, 4748 S. Marshfield Ave. ir įėjo nusipirkti keletos dalykėlių. Tuom tarpu vagys prisitaikė prie jo automobilio ir išvilko medžioklės šautuvą, drabužius, gūminius batus ir penkias dėžes šovinių.

Lapkričio 13 d. Turėsim Ypatingą Vakarėlį Sandaros Svetainėje

W. Stankūnas Parodys Įdomių Krutamų Paveikslų

Šeštadienio vakare, lapkričio 13 dieną turėsime draugišką sueigą Sandaros svetainėje. Atvyks vienas garbės svečias, o p. W. Stankūnas parodys "movies", kurios įdomu pamatyti visiems. Mūsų šeimininkės pažadėjo pagaminti skanių užkandžių. Paskiau galėsime pasilinksminti ir pasišnekučiuoti.

Taigi kviečiame rezervuoti šeštadienio vakarą, lapkričio 13 dieną, draugiškai sueigai Sandaros svetainėje. Pradžia 8 val. vakare. — **Kvieslys.**

Chicagą Aplankys Kun. Pranas Tishkinas

Vyriausias "Veteranas of Foreign Wars" kapelionas, kun. Pranas Tishkinas pabaigoje kitos savaitės apsilankys Chicagoje, pasiteirauti apie vietos lietuvių gyvenimą. Jo nuolatinė buveinė yra Bethel, Conn. Kun. P. Tishkinas priklauso Sandarai jau apie porą desėtkų metų.

Pasekmingas Suvalkiečių Draugijos Vakaras

Choro Vedėja p-lė Stanaitis Atsižymėjo

Chicagos lietuvių Suvalkiečių Draugijos parengimas pasisekė kuopuikiausiai. Choras atsakančiai išpildė savo dalį. Taipgi vykusiai suvaidinta trijų veiksmų komedija "Moterims Neišsimeluosi". Nors kaikurie artistai pirmą sykį lošė, tačiau publikos nesuvylė.

Choras gražiai sudainavo ir publika pageidavo išgirsti dar daugiau dainų. Choras turi gabią mokytoją — p-lę Josephine Stanaitis, kuri pati viena sudainavo porą dainelių ir už tai gavo bukietą gėlių. Pianu akompanavo p-lė Birutė Sarpaliutė, mūsų kompozitoriaus duktė.

Svečių buvo pilna Darius-Girėno svetainė. Norėtusi pamatyti daugiau panašių vakarų.

— **Zanvikė.**

TRUMPOS ŽINIOS

P-ni A. Nedvarienė, SLA. 208 kuopos pirmininkė, lankėsi Californijoj pas savo dukterį. Kelionė buvusi gana varginga.

Lietuvių Demokratų Lyga Cook apskrityje pasiuntė telegramą senatoriui Reynolds už gynimą Baltijos kraštų nepriklausomybės.

Iš Šv. Kazimiero kapinių vagys išgabeno paminklams kilnoti prietaisą, vertės kelių šimtų dolerių.

Prieš keletą dienų tapo palaidota aptiekoriaus Grego žmona Emma.

F. ir B. Venckūnai, 717 W. 21st Place, susižeidė važiuodami automobiliu ir dabar yra gydytojų priežiūroje.

Lietuvių moterių delegacija su ponia K. Sriubiene priešakyje, buvo nuvykusios pas norvegus pasiteirauti kaip tie tvarko drabužių rinkliavą savo tautiečiams užjūryje.

Jaunas Chic. Lietuvis Kur Tai Anglijoje

SERŽANTAS ELVIN SUKYS

P-nų Geo. Šukių sūnus Elvin yra seržantas aviacijos dalyje kur tai Anglijoje. Liuosu laiku jis tvarko karių leidžiamą laikraštuką "The Poop". Paskutinėj jo laidoj pažymėta, jog už drąsią kovą su priešu oro viršūnėse Wm. J. Baltrušaitis tapo paskirtas kapitonu.

Seržantas Elvin Sukys praneša, jog savo apielinkėje sutinka laiks nuo laiko ir lietuvių. Anglijos žmonės esą labai širdingi, o mergaitės — malonios ir lipšnios.

Minėjo Mykolo Venckaus Vienų Metų Gimtadienį

Ponų Juozo ir Aldonos Venckų, Mt. Greenwood, Ill. sūnelis Mykolas pereitam sekmadienį sulaukė lygiai vienų metų amžiaus. Ta proga tėvų namuose įvyko pramoga, kurioje dalyvavo nemažai svečių. Grandpa ir Grand-ma p-nai M. Narvidai, Daktaras ir p-ni Vezeliai, p-nai P. Kuper, p-nai Lidy, p-ni Zuraitis, atvykęs atostogoms karys Charles Vezelis ir kiti.

Visi dalyviai buvo puikiai pavaišinti ir smagiai praleido laiką. — **T. T.**

Simano Daukanto Draugija Ruošiasi Iškimingai Minėti Auksinį Jubiliejų

Daug Yra Pasidarbavus Lietuvos Reikalams

Simono Daukanto Draugija minės savo auksinį jubiliejų, lapkričio 14 dieną, Lietuvių Auditorijoj. Ši draugija yra daug nuveikusi kaip išeivijai, taip ir senai mūsų tėvynei Lietuvai. Po pereito pasaulinio karo ji pirko Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus ir šiaip aukavo švietimo ir labdaros reikalams. Savo vidaus gyvenime ji šelpė savo narius ligoje ir išmokėjo pomirtines artimiesiems.

Simano Daukanto Draugija ir dabar gerai gyvuoja ir rengiasi įspudingai paminėti 50 metų jubiliejų. Parengimo metu nariai bus priimami į ją iki 50 metų, vyrai ir moterys. Tie nariai, kurie neėmė pašalpos ligoje gaus tam tikras dovanas. Tokių narių yra apie desėtkas.

Jubiliejaus programa bus įvairi. Po vaidinimo ir dainų, įvyks šokiai iki nakties vėlumos. Sekantis susirinkimas įvyks šiam sekmadienyje, lapkričio 7 d. Lietuvių Auditorijoj. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes bus rinkimas darbininkų mūsų pramogai.

— **P. Killis, Sekr.**

Edwardas Savickas, 3122 S. Wallace St. gavo auksinę žvaigždę kaipo geriausiai pasižymėjęs laivyno kadetų mokykloje.

Eržvilko Kliubas Ruošia Smagią pramogą

Choro Krikštynos Įvyks Sekmadieny, Lapkričio 21

Nepaprasta Eržvilko Lietuvių Kliubo pramoga įvyks už poros savaičių. Tai bus naujo mūsų choro krikštynos su visokiais paįvairinimais. Turėsime gerą orchestrą, skanių užkandžių, kurie bus patiekti prie stalų. Vieta — Vengeliausko svetainėje, 4500 S. Talman Ave. Pradžia 3 valandą po pietų. Taigi visi nariai ir svečiai prašomi ruoštis lapkričio 21 dienos pramogai. — **Komitetas.**

Parsiduoda Namas

3-jų aukštų, murinis. Randasi 3514 S. Wallace St. Trys po šešius kambarius fliatai; pečiu šildomi; elektra, toiletai, vonios. Prieš pat bažnyčią, mokyklą ir gatvekarių liniją.

Rendos $750 į metus. Kaina $8,000. Pašaukite Hemlock 7195 po 5 val. vakare.

Leit. M. Yčas Madison, Wis.

Sūnus buvusio Lietuvos politiko ir finansų ministerio — Martynas Yčas yra dabar leitenantu Amerikos armijoj ir laikinai apsistojo Madison, Wis. Jis apleido Lietuvą tuojau po bolševikų okupacijos 1940 m.

Namuose

Žmona: — Štai laikraščiuose garsina marškinius be guzikų. Ar tai ne praktiškas išradimas?

Vyras: — Nieko čia naujo. Nuo pat apsivedimo mano marškiniai būna veik be sagučių.

EXTRA! EXTRA!

Permanytas vardas ir adresas Lietuviškas Žydukas

REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

N. KANTER, sav.

MONARCH LIQUOR

3529 So. Halsted St.

Phone YARds 6054

J. P. VARKALA

VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS

Perkėlė Savo Raštinę į Brighton Parką

4148 Archer Avenue

PHONE VIRGINIA 2114

Su Income Taxų ir Kitokiais Reikalais Kreipkitės Viršminėtu Antrašu

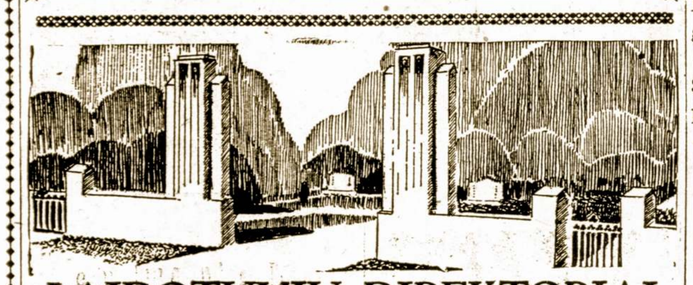

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

— NARIAI —

CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį

Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICZ IR SUNUS

Phones: Canal 2515 Comm. 5765 Pullman 1270

2314 West 23rd Place 10756 So. Michigan Ave.

A. M. PHILLIPS

3307 So. Lituanica Ave. Phone Yards 4908

J. J. ZOLP

1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St.

VISI TELEFONAI: YARds 1419

J. LULEVIČIUS

4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKA ir J. EVANAUSKAS

3319 So. Lituanica Ave. Phone Yards 1138

LEONARD F. BUKAUSKAS

10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Tel. Yards 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Ave.

Tel. LAFayette 0727

DYKAI Koplyčios visose Chicagos dalyse

Radio Programas nuo 8:00 iki 8:30 val. ketvirtadienio vakare iš stoties WGES (1390), su Povilu Šaltimieru.

DR. KARL NURKAT

(NURKAITIS)

LIETUVIS DAKTARAS

Aptometristas

Pritaiko atsakomingai akinius už prieinamą kainą ir ant lengvų Išmokėjimų

3241 S. Halsted St.

PHONE CALUMET 4591

RAKANDŲ KRAUTUVĖ

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. YARds 1829

Pritaiko Akinius.

Kreivas Akis Ištaiso

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

3401 SO. HALSTED ST.

kampas 34th St.

Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8

Nedėlioj pagal sutartį.

ADVOKATAI

JOHN B. BORDEN

LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)

Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5

Vakarais: Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios 6 iki 9

Telefonas Canal 1175

Namai: 6459 S. Rockwell St.

Telefonas Republic 9600

Phone Calumet 7858

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS

3246 S. Halsted Street

Dr. Margeris

3325 S. Halsted St.

Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakaro.

Šventadieniais tik susitarus

Phone YARds 7299

Tel. LAFayette 7020

DR. S. NAIKELIS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Rezidencija ir Ofisas

3417 S. Halsted Street

VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.

Nedėliomis pagal Sutartį

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue

Ofiso Tel. LAFayette 3210

Rez. Tel. LAFayette 0094

Jeigu Neatsiliepia — Šauk KEDzie 2868

VALANDOS:

Pirm., Antr. Ketvirt. 6—9 vakare

Penkt. nuo 8:30 vak. iki 9:30 vak.

Šešt. nuo 6 val. vak. iki 9:30 vak.

Treičadieniais ir Nedėliomis Pagal Susitarimą

LIETUVIAI DAKTARAI

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARds 3146

VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9

Šventadieniais: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

ir Akinius Pritaiko

744 W. 35th Street

Dr. J. J. Simkus

DENTIST

1821 So. Halsted Street

Canal 0257

Tues., Thurs., Fri.

6322 So. Western Ave.

Mon., Wed., Sat.

Hemlock 611[illegible]

CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1193 ir 8277

I. E. MAKARAS M. D.

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

10758 So. Michigan Ave.

ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522

DR. J. KULIS

Valandos:

9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 3987

DR. J. P. POSKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3133 S. Halsted St., Chicago

Ofiso valandos:

Nuo 9 iki 12 dieną ir — 7 iki 9 vak.

Išskyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak.

Rez. 6504 So. Artesian Avenue

Telefonas Hemlock 2374

Res. valandos: 3 iki 6 vakare

Antradieniais ir Šešt. 3 iki 9 vak.

Tel. Canal 0257

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos:

10:30 iki 12 val. rytais

1 iki 3 val. po pietų

6 iki 9 val. vakarais.

Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais

Ofisas:

1821 So. Halsted Street

Telefonas Canal 0257

Residencija:

6600 So. Artesian Avenue

Telefonas Prospect 6266

Phone REPublic 2266

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS

2420 W. Marquette Rd.

Arti Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

2201 W. 22nd Street

CHICAGO, ILL

Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—8

Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį

Rez. 6631 So. California Ave.

Telefonas Republic 7868

YARds 4787

DR. STRIKOL'IS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.

Nedėliomis pagal sutartį.

Namų Tel: Prospect 1930

Phone VICtory 2514

Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuvis

DENTISTAS

3252 So. Halsted St.

YARds 2246

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street

Valandos nuo 9 iki 8 vakare

Seredoj pagal sutartį.

Phone YARds 5921

Rez. Tel. KENwood 5107

DR. BERTASH

756 W. 35th Street

Cor. of 35th and Halsted Sts.

Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8 m.

Nedėldieniais pagal sutartį.

Phone HEMlock 2061

DR. JOSEPH KELLA

DENTISTAS

6558 S. Western Ave.

VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 8 vakare

Nedėliomis pagal Sutartį